

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly News-
paper in Canada. Published by
the Lithuanian Press Association,
P. O. Station C, Box 1013, To-
ronto 5, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 787

PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 8, 1946, TORONTO, ONTARIO

META I XV

REPUBLIKONAI LAIMI RINKIMUS: KONTROLIUOS SENATA IR KONGRESA

Prezidento Trumano Padėtis Bus Gan Sunki

NEW YORK. — Republikonų partija laimi rinkimus į senatą, kongresą ir į kitas vietas. Senato kontroliavimui reikia 49 senatorių, republikonai 41 išrinko ir išrinkis virš 10. Tokiu būdu jie turės ne mažiau 50. Taip pat ir su kongresu: jie numato sudaryti didžiąją — apie 40 vietų daugiau, negu demokratai. Republikonai aplaikė, nežymūs laimėjimus ir gubernatorių rinkimuose. Dewey išrinktas ir vėl New Yorko valstijos gubernatorium. Jis numatomas sekančiu Jungtinių Valstijų prezidentu, jeigu republikonai ir toliau laimės daugiau pritarimo.

Republikonams turint daugumą senate ir kongrese, prezidento Trumano padėtis bus labai keblė. Tokiame atsitikime, kai kas manė dar pirm rinkimų, jam bus sunku eiti pareigas. Nebent jis pasiduos republikonų valiai. Gali susidaryti tokia situacija, kad jam reiks atsistatyti.

Demokratams neteko visos eilės svarbių vyrų, jų tarpe Herbert H. Lehman, arto Roosevelto draugo. Dabar dar sunku pasakyti, kodėl demokratai taip prakū, bet atrodo, kad vyriausią priežastimi bus prezidento Trumano silpna administracija. Republikonai gabi išnaudojo kiekvieną negerumą ir sukėlė žmones prieš demokratą. O žmonės trečio pasirinkimo nebuvo, kadangi Amerikoje veikia tik dvi partijos. Kitos labai mažos ir maža atstovų testatė.

Republikonų laimėjimai gali įnešti kai ką naujo ir į užsienio politiką. Amerikos kooperacija su SSRS gali žymiai pablogėti. Klausimas stovi, ar Anglijos darbiniai galės tęsti glaudžią kooperaciją su republikonais.

Tito Sako Karo Greitai Nebus

BELGRADAS. — Jugoslavijos premjeras maršalas Tito, kalbėdamas į 300,000 piliečių, pareiškė, kad karo nebus, kadangi žmonės nenori karo. Jis taipgi sakė, kad Jugoslavija stovi už draugiškus santykius su SSRS ir kitomis šalimis, ypač Amerika. Kas liečia Čiorčilą, jis sako, kad jo širdis akmeninė, tik, žinoma, ne dėl karalių. Jo manymu, Čiorčilas yra visų reakcionierių galva šiuo tarpu. Jugoslavija rengiasi rinkimams ir jis kalbėjo į 300,000 piliečių rinkimų reikalais.

IMPERATORIUS DABAR PAPERSTAS ŽMOGUS

TOKIJO. — Japonijos imperatorius perskaitė seime naują konstituciją, kuri pamerkia karą ir paveda suverenumą žmonėms. Konstitucija sako, kad Japonijos žmonės prakeikia karą ir trokšta taikos. Pats imperatorius dabar bus tiktai paprastas žmogus. Visa jo "dievybė" atimama. Jis veikiausiai gailisi, kad įsivėlė į karą. Japonijoj žmonės smarkiai organizuojasi ir bruzda, kad atsikratyti imperatoriaus visai. Jie nori demokratijos be imperatoriaus.

3 Komunistai Tapo Čilės Ministras

SANTIAGO, Čilė. — Naujasis Čilės prezidentas Gabriel Gonzalez Videla paskyrė ir tris komunistus į savo ministrų kabinetą. Viso bus 11 ministrų. Komunistai turės šias ministerijas: viešųjų darbų ir susiekimų; žemdirbystės; žemės ir kolonizacijos. Radikalai, prezidento partijos nariai, bus vidaus reikalų ministru, užsienio reikalų, apšvietos, darbo ir finansų.

GENERALAS DE GAULLE NORI SUARDYTI FRANCOŲ VIENYBĘ

PARYŽIUS. — Generalas De Gaulle atsisakė į francūzų, kad jie balsuotų už vieną partiją (žinoma, dešiniųjų) ir tokiu būdu panaikintų koaliciją, kurią dabar sudaro socialistai, komunistai ir republikoniškas liaudies judėjimas. Jis nori, kad francūzai balsuotų už tokią partiją, kuri laimėjusi pakeistų konstituciją, nesenai balsavimu užgirtą.

ALBANIA PROTISTUOJ PRIES ANGLŲ LAIVYNO IR GRAIKŲ ĮSIVERŽIMUS

FLUSHING, N. Y. — Anglijos karo laivai savivališkai įsiveržė į Albanijos vandenius Saranta, Kahomes ir Borsi, sako albanų skundas Jungtinių Tautų seimui. Anglų lėktuvai taipgi labai žemai skraidė virš Albanijos uostų "stengdamiesi nugašdinti ir išprovokuoti" albanus. Kartu Albanija skundžia "Graikijos monarchistų įsiveržimus į Albaniją". O tokie žygiai grėsia suardyti taiką. Albanija prašo sustabdyti tuos anglų ir graikų monarchistų veiksmus.

Arkivyskupas F. A. McInch ir Andrejus Y. Višinskis, diplomatai šiais laikais tiki ne į maldas, o į jėgą, tačiau arkivyskupo ir Višinskio patsisveikinimas rodo, jog žmonės ir su skirtingais įsitikinimais gali susieiti ir sveikintis. Jeigu tikėjimas nebūtų maišomas į žeminius reikalus, gal būtų lengviau palaikyti taiką ir gerovę.

Jungtinės Valstijos Nepriešingos Tautų Apsiginklavimo Sumažinimui

OPOZICIJA ATSAKĖ DALYVAUT VALDŽIOJE

ATENAI. — Tsaldaris ir vėl sudarė valdžią tiktai iš rojalistų, kadangi opozicinės partijos atsisakė dalyvauti valdžioje Tsaldario sąlygomis. Tsaldaris norėjo įtraukti opoziciją į valdžią, bet atsisakė atsizadėti premjerystės ir užsienio reikalų ministro vietos.

Kiek Kas Balsų Gavo Bulgarijos Rinkimuose

SOFIJA, Bulgarija. — Oficialiai pranešama, jog paskutiniuose bulgarų seimo rinkimuose penkios Tėvynės Fronto partijos gavo 2,980,175 balsus, o šio fronto ir dabartinės valdžios priešiniai, agrarai-socialistai — 1,230,960 balsų. Komunistams teko 2,263,121 balsas ir 277 vietos seime; valstiečiai kandidatai gavo 559,407 balsus ir 69 vietas seime; socialistai — 78,101 balsų ir 9 vietas; Zveno — 71,105 balsus ir 8 vietas ir radikalai 8,441 balsų ir 1 vietą. Vis tai Tėvynės Fronto partijai laimėjimai. O jų priešiniai turės 101 vietą seime.

FLUSHING, N. Y.

Warren R. Austin, Jungtinių Valstijų atstovas Jungtinių Tautų asembleje, parėmė Sovietų Sąjungos delegato V. Molotovo pasiūlymą sumažinti apsiginklavimą visuose kraštuose. Jis sutiko, kad Molotovo pasiūlymas būtų uždėtas ant dienotvarkės dėl pino apsvartymo. Bet Amerika, kaip Austin nurodė, nori, kad būtų sudaryta tarptautinė inspekcija užtikrinimui, kad nusiginklavimo sutartis nelaužoma. "Po pirmesnio karo mes (Amerika) padarėme klaidą tik patys nusiginkluodami. Tos klaidos mes nepakartosime", pareiškė Austin. Taipgi Jungtinės Valstijos atmes tokius nusiginklavimo planus, kurie nesutiks su Barucho patiektu planu atominei būti kontroliuoti. Molotovas, siūlydamas nusiginkluoti, reikalavo, kad pirmuoju iš tokių žygių turėtų būti uždraudimas naudoti atomines energijas militariniais tikslams. Amerika, kaip jau žinia iš pirmesnių diskusijų, nori palaikyti atombombas, kol ji bus tikra, kad nėra pavojaus arba, kitais žodžiais tariant, kitų šalių paslaptys susektos ir įsteigti organai jų kontroliavimui. Nežinia, ko susilauks šis

WALLACE UŽGIRIA SOVIETŲ SIŪLYMĄ NUSIGINKLAVIMUI

MINNEAPOLIS, Minn. — Henry A. Wallace, buvęs Jungtinių Valstijų vice-prezidentas ir prekybos sekretorius, užgyrė Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro Molotovo pasiūlymą Jungtinių Tautų seimui dėl ginklavimosi sumažinimo visose šalyse. Kalbėdamas mitinge už demokratų, fermerių, darbininkų kandidatus, Wallace sakė, kad republikonas senatorius A. H. Vandenbergas ir armijos ir laivyno vadai įvarę valstybės sekretorių Byrnesą į priešsovietinę politiką.

Unijos Reikalauja Vėl Kelt Darbininkų Algas

KANADA PRAKTIKUGS AMERIKOS SISTEMĄ

OTTAWA. — Premjeras King rengiasi praktikuoti Jungtinių Valstijų sistemą diplomatijos srityje. Jis pasiūlė konservatų vadui Brackenui, o pastarasis priėmė, būti Jungtinių Tautų administracijos ir budžeto komiteto Kanados delegacijos pirmininku. Jungtinių Valstijų valdžia visuomet skiria abiejų partijų žmones. Kanada iki šiol neprileido opozicinių partijų prie svarbesnių delegacijų vadovybės. Kai kas mano, kad tai bandymas apraminti konservatus.

Ke Reikalau Nova Scotijos Angliakasiai

TRURO, N. S. — Čia įvykusi United Mine Workers unijos 26-to distrikto konvencija išdirbo reikalavimus, kuriuos ji statys samdytojams 13,000 angliakasių vardu. Unija reikalauja iš samdytojų pakelti algas \$2.50 į dieną ir įvesti 40 valandų darbo savaitę. Jei bus dirbama virš 8 valandų į dieną, kad už tą laiką būtų mokama laikas ir pusė. Jeigu laike sekmadienių ir statutinių švenčių bus dirbama, kad būtų mokama dviguba alga. Prie to, unija reikalauja 15 centų nuo tono anglių dėl įsteigimo pensijų fondo; pilniausio unijos pripažinimo ir duoklių išrinkimo. Ant galo, unija reikalauja, kad darbas būtų pradėdamas 8 valandą ryto, o ne 7 valandą ryto.

Torontas Paaugo 50,000 Gyventojų

TORONTO. — Statistiniai daviniai rodo, kad nuo karo pradžios čionai pribuvo ir apsigyveno mažiausia 50,000 asmenų. To rezultate pasidarė didelis trūkumas namų. Namų kaina per tą laiką pakilo veik 100 nuošimčių. Kai kurie prašoka ir 100 nuošimčių. Vienas žmogus 1940 metais pirkto namų už \$4,700, šiomet pardavė už \$10,500. Kaip atrodo, tai namų kaina dar kyla ir kils nekuri laiką, nes kyla medžiagos kaina ir darbas.

WASHINGTON. — CIO unijų pirmininkas Philip Murray išpėjo vyriausybę, taipgi ir samdytojus, kad bus reikalinga pakelti darbininkų algas, kad jos atitiktų gyvenimo reikmenų pabrangimui, kurį iššaukė kontrolės panaikinimas. Jis nurodė, kad pakilimas pragyvenimo jau nušlavė pakėlimus algų kiek anksčiau. Jeigu nebus algos pakeltos, tai darbininkai gali vėl streikuoti. Prie CIO unijų priklauso keli milijonai darbininkų Jungtinėse Valstijose. Jos apima veik visas svarbiausias industrijas: plieno, automobilių, žibalo, gumos, mėsos, audinių ir t.t. Mainierių unija per savo vadą John L. Lewis jau pradeda derybas su valdžia. Manoma, kad unija reikalauja ne tik darbo laiko trumpinimo, bet ir algų pakėlimo. Amerikos industrialistai ir vyriausybė padarytų baisią klaidą, jeigu nepakeltų algų be streiko, kuomet panakino kainų kontrolę ir paleido kainas į padangę. SPENDUOJA SKYRIUS UZ REMIMĄ SKVATERIŲ MONTREAL. — Kanados Legijono Kvebeko komanda atėmė žarterį iš Snowden skyriaus už pritarimą taip yadinamiems skvateriams, kurie užėmė keletą tuščių namų, kuriuose pirmiau buvo gemberlių lizdai. Užvestas tyrinėjimas ir kitų skyrių, kurie pritaria benamių veteranų žygiams. Legijono komandai nepatinka, kad Snowden skyrius rėmė jūrininkų streiką. Kaip Lumberdžekiai Pasitiko Pergale PORT ARTHUR. — Šiandieną, lapkričio 2 dieną, unija oficialiai atšaukė streiką Ontarijos medžio industrijoj. Sutartis buvo užtvirtinta 96 nuošimčių balsų. Pikietai nuimami, kompanijos ofisai atidaromi. Jie veiks iki vidurnakčio ir sekmadienį. Miestelyje didelis sąjūdis. Darbininkai, pasiiluosavę nuo atsakomųjų pareigų, geria džiaugdamiesi pergale. Pirmu kartu kompanijos pasirašė lumberdžekių unijos pripažinimą. Taipgi ji sutiko išmesti iš kempnių viršutines lovas. Padieniams nustatyta minimum \$5.00 į dieną. Taipgi žymiai pakeliamas atlyginimas akordiniame darbe. Unija skaito, kad streikas laimėtas 75 nuošimčių. F. Tumėnas

Liaudies Balsas

VEIKVINGIAUSI KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS.
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS.
IŠEINA SYKIŲ SAVAITĖ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusel metų \$1.50
visur kitur metams \$3.50; pusel metų \$1.75.
Atakira kopija 6 centai

LAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ADMINISTRACINIAI KREIPKIMAI: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

REIKIA BAIGTI VAJŲ SEKMINGAI

A. Bimba, Jungtinių Valstijų Lietuvių Komiteto Lietuvai Remti pirmininkas, perskaitęs Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto sekretoriaus J. Barčo pranešimą apie eigą vajaus dėl Dotnuvos žemės Ūkio Akademijos atstatymo, pastebė:

"Pranešimas gana pasimistiskas. Beveik sakyte sakoma, kad numatytų dešimties tūkstančių dolerių kanadiečiai nesukels. Girdi, vajus bus baigtas lapkričio 15 dieną, o iki šiol tesukelta \$7,000.

"O man atrodo, kad kanadiečių pasidaruota jau labai gražiai. Aš netikėjau, kad jie tiek daug turi surinkę.

"Reikėtų, draugai, pasibrėžtas tikslas pilnai atsiekti. Manau, jog tati nebūtų sunku padaryti. Galėtumėte vajų pratęsti iki pabaigai lapkričio.

"Ką sakote?"

Ištikro, turint mintyje Kanados lietuvių skaičių, sukelta suma yra gana didelė. Pasidarbavimas ir pasiaukojimas labai gražus. Bet, iš kitos pusės, dar nemažos sumos ir trūksta. Trys tūkstančiai dolerių, kaip dėl kanadiečių, irgi nemaži pinigai. Tačiau mes turėtume sukelti tuos tris tūkstančius.

Is visko galima daryti išvadą, kad šis vajus dėl Lietuvos bus paskutinis. Lietuva jau atsigauja. Jai padeda kitos tarybinės respublikos. Jeigu mes kada nors vesime vajų už nupirkimą kokios nors dovanos kuriai nors Lietuvos įstaigai, nebėsim reikalo skubintis. Šį vajų, tačiau, reiktų baigti pasekmingai. Mūsų pasizadėjimas duoti dovaną Dotnuvos žemės Ūkio Akademijai turi būti ištesėtas. Reikia manyti, kad niekas kitas šiuo reikalu ir nesirūpino, kuomet mes pasizadėjome.

Kanadoj yra gražūs būrys Lietuvos draugų. Jeigu visi dar paaukotų po dolerį kitą daugiau, nepaisant, kad ir jau yra aukeje, kvota būtų sukelta labai lengvai. Mūsų supratimu, šia proga reiktų mums pasinaudoti ir nupirkti tą dovaną Lietuvos įstaigai, kuri paskui daug lengviau auklės valstiečiams specialistus. Ta dovana bus ilgas Lietuvos žmonėms priminimas, kad jos sūnūs ir dukterys užsienyje nepamiršo sunkioje valandoje.

AR ILGAI TAIP BUS

Streikų ir derybų kampanija dėl algų pakėlimo jau beveik užsibaigė. Darbininkų algos pakeltos, nors ir ne patenkinančiai. Dabar galima sakyti, kad darbininkų perlamojai jėga sustiprinta ir pakilusios kainos jau nestato jokių pavojų jų gyvenimo.

Dabar klausimas stovi, ar Kanados industrialistai norės palaikyti šią situaciją. Galimas daiktas, kad vietoje metimosi į produkciją, kad patenkinti pareikalavimus, jie griebis kokių nors manevrų, kad tą algų pakėlimą paversit niekais.

Prie ko tas'privestų, viskiausiai ne visi žmonės permato. Kylimas kainų jau išauktų naują judėjimą už algų pakėlimą. Jungtinėse Valstijose tas jau pasireiškia. Bus labai gerai, jeigu industrialistai sutiks pakelti algas ant tiek, ant kiek pakilo kainos po pereinamojo pakėlimo. Bet jeigu jie atsisakys, tai kas tuomet bus?

Industrialistams reiktų suprasti, kad darbo žmonės nesiduos nublokšti į skurdą. Ne tam jie galvas guldė ir kraują liejo per tik įvykusį karą, kad kapitalistų pelnai paaugtų kelis kartus, o jie gyventų skurde. Jeigu karo metu buvo galima duoti visiems darbo ir gerą atlyginimą, tai taikos metu galima dar lengviau.

Sveikas sensas turėtų privesti industrialistus prie supratimo, jog tolimesnis kainų kėlimas ves prie krizio, dėl kurio šalis labai nukentės. Pelno ir taip galima padaryti, nes dabar rinkų netrūksta. Karo sunaikinti kraštai laukia gaminių iš tų kraštų, kurie nenukentėjo. Namie taip pat kiekvienam reikia visokių daiktų.

ATGAL PRIE SENU LAIKŲ

Yra vadų, kurie nuolatos žiūri į ateitį, visuomet progresuoja. Yra, tačiau, tokių vadų, kurie kartais eina pirmyn, o kartais atgal. Kas dar įdomu pastebėti, tai tas, kad kada jie pradeda eiti atgal, jie virsta apgailėtinais žmonėmis. Jie pradeda niekinti tą, ką patys gyė, ką patys piršo.

Pirmaisiai galima suminėti Čiorčilą. Karo metu jis kalbomis ir veiksmis ėjo pirmyn. Jis buvo tribūna, šaukiantis žmones prieš nacizmą, už demokratiją. Dabar jis virto reakcijos triušium. Kiek kartu jis kalbėjo po karo, tiek kartų puolė SSRS, pažangiuosius. Jis virto pažangos ir demokratijos priešus.

Kitu gali būti generalas De Gaulle. Karo metu jis buvo ne tik vadas, bet ir francūzių vienybės ašis. Apie jo asmenį grupavosi visi pasipriešinimo naciams elementai. Dabar jis išsikyrė iš to didelio demokratinio fronto. Jam jau reikia diktatūros. Jis virto reakcijos balsu. Apie jį pradeda spiestis Francijos atžagareiviai.

Iš mažesnių pavyzdžių gali būti tūlas Budenz. Keli metai atgal jis buvo labai pažangus. Dirbo prie Daily Workerio ir puolė visus atžagareivius. Paskui nuėjo pas katalikus, pradėjo šmeižti tuos pačius žmones, tas pačias idėjas, už ką jis visą eilę metų atkakliai kovojo. Vienu žodžiu, jis apsvirtė kojomis aukštyn.

Hon. Louis St. Laurent ir premjeras King kalbasi Jungtinių Tautų susirinkime. St. Laurent yra vyriausias Kanados delegatas. St. Laurent dabar yra Kanados užsienio reikalų ministras. Ši ministerija įsteigta vasarą.

Mūsų Akimis Žiūrint

Svarbus Pasiryšimas

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro Molotovo pasiūlymas sumažinti ginkluotąsias jėgas yra nepaprastai svarbus ir turėtų būti visų taikos norinčių žmonių diskusuojamas ir svarstomas su nepaprastu atidumu.

Jeigu tautos rimtai mano siekti taikos, tai jos privalo nusiginkluoti, paliekant tik tai tiek ginkluotų jėgų, kiek reikalinga palaikymui tvarkos. Reikia atminti, kad dabar yra labai žmonų sąlygos nusiginklavimui. Dabar visai kita situacija, negu po pereinamojo karo.

Po pereinamojo karo, kada buvo pasirašyta taika, liko stipri Vokietija, nors šiek tiek apribuota. Taipgi dar buvo Italija, Japonija ir kitos šalys. Susigrupavimas valstybių dėl būsimo karo buvo labai lengvas. Dabar to nėra.

Priešai po šio karo liko smarkiai nubausti. Vokietija, Italija, Japonija ir kitos agresorės yra okupuotos. Jų vadai baudžiami kaip kariai kriminalistai. Jų kariška industrija išardoma ir išgabnamama.

Po pereinamojo karo skilo sąjungininkai. Rusijoj įvykus revoliucijai, Britanija ir Amerika susidėjo su ta pačia Vokietija ir bendrai puolė naują sovietinę valstybę. Tikrieji priešai buvo pamiršti. Dabar to nėra.

Dabar visos galingosios arba didžiosios jėgos yra Jungtinių Tautų branduolys. Nors jų tarpe nėra tokios didelės vienybės, bet nėra nei tokių didelių nesupratimų, kurių nebūtų galima nugalėti.

Šios didžiosios jėgos turi daryti didesnius žingsnius linkui taikos sustiprinimo. Jos privalo pačios mažinti ginkluotąsias jėgas ir versti kitas šalis mažinti. Iš to būtų dvejojama nauda.

Pirmoji vietoj, tuojaus palengvėtų atmosfera pasaulyje. Vietoj grumojimo ir barškimo ginklais, būtų galima daugiau kalbėti apie taikos reikalus. Kita, visų šalių žmonės atsidustų lengviau

dėl sumažėjimo kariškų išlaidų. Bilijonai dolerių, išleidžiami armijoms, eity namų statybai ir kitiems reikalams, dėl civilių žmonių.

Jeigu pasaulis negalės sumažinti ginklavimosi, tai jis negalės būti tikras ir dėl taikos.

Be tuo pačiu sykiu reikia mums visiems suprasti, kad ginkluotų jėgų sumažinimas arba nusiginklavimas bus labai sunkus klausimas. Tie politikieriai, kuriems pirmoji vietoj stovi ne taika, o kitų žmonių pavergimas, išnaudojimas, antisovietinės intrigos, darys viską, kad tik neleisti prie nusiginklavimo.

Ontarijos premjeras pulkininkas Drew yra pavyzdys. Kai tik Molotovas pasiūlė nusiginklavimą, jis sušuko: "Kuomet Rusija duos laisvę Lenkijos, Rumunijos, Bulgarijos, Jugoslavijos, Rytinės Čekoslovakijos, Latvijos, Estijos, Lietuvos ir Suomijos žmonėms, tai tiktai tuomet, bet ne anksčiau, bus galima reikalauti iš bile tautos tikėti Rusijos žodžiu".

Tais žodžiais premjeras Drew pasakė, kad nei viena tauta netikėtų Sovietų pasiūlymui ir nebandytų nusiginkluoti, kol Sovietų Sąjunga pasitrauks net iš buvusių sąsies talkininkų.

Toks reikalavimas, aišku, tiktai pasiteisinimas atmetimo pasiūlymo.

Jeigu Sovietų Sąjungai statoma tokia sąlyga, tai kaip tuomet su kitomis? Tuomet Britanija negali siū-

lyti kitoms tautoms nusiginkluoti, kol ji nepasitrauks iš Italijos, Graikijos, Palestinos, Egipto ir kitų vietų.

Armijų ištraukimas bus atliktas per susitarimus. Tas nesudarys sunkumo. Pirmiausia reikia tarp savęs susitarti dėl taikos išlaikymo. Jeigu didžiosios jėgos nesusitars tarp savęs, tai evakuacija armijų visai atpuls.

Jungtinės Tautos, sutikdamos mažinti apsiginklavimą, padarytų pirmą žingsnį prie taikos. Jos parodytų norą taikiai gyventi. Bet reaccionieriai, kurie nori palaikyti kolonijas, kurie nori diktuoti kitiems tautoms, niekad nesutiks su tuo, kaip jie žesutiko po pirmojo pasaulinio karo. Jie dės visas pastangas, kad tik nepreleisti prie to.

Kanada Atsilikusi

Tuo metu, kada Molotovas pasiūlė nusiginklavimą, Kanados atstovas St. Laurent pareikalavo, kad Jungtinės Tautos greičiau išspręstų pasaulio "poliejos" klausimą. Girdi, Kanada nešanti didelę našta, nežinodama, kiek jai reikės palaikyti ginkluotų jėgų.

Toks nesutapimas su momento reikalais yra ženklas, kaip Kanada mažai pažįsta padėti. Tai tas pats, kaip ir to veto kritikavimas.

Reikia atminti, kad jokia tarptautinė policija ar armija pasaulio neišgelbės, jeigu didžiosios jėgos susipės tarp savęs. O mažoms tautoms sudrausti nereikalinga policijos.

Daleiskime, kad yra tarptautinė policija; kad ji turi ir atomines bombas, bet įvyksta susikirtimas tarp Britanijos ir Sovietų Sąjungos. Kiekvienam gali būti aišku, kad nebus tokios tarptautinės jėgos, kuri galėtų sudrausti šias šalis. Momentaliai britai pradėtų ieškoti savo talkininkų, o Sovietų Sąjunga savo.

Tie žmonės, kurie žiūri į Jungtines Tautas kaip į kokią policininką, labai klysta. Jungtinės Tautos yra taikymo organas. Jo pareiga ieškoti būdų, kaip pralinti nesupratimus. O jeigu jis to nepadarys, tai paskui jau situacija risis pati savaime ir pasekmės bus tokios, kokios bus sąlygos.

Pirm šio karo buvo reikalingos kolektyvės pastangos agresijai sulaukyti. Pasaulis dalinosi į taikos norinčius ir agresijos siekiančius tautas. Dabar visos svarbiausios tautos įeina į Jungtinių Tautų organizaciją. Už tai reikia žiūrėti, kad ši organizacija nepakrūtų, kad ji spręstų nesupratimus. Jeigu kuri tauta, didelė ar maža, pavirs agresore, tuomet visos gali meti savo jėgas ant tos ir nubausti. Nereiks organizuoti kokią tarptautinę policiją.

Nelaimė, kad daugelio tautų diplomatai pirmon vieton stato ne santykių gerinimą, o armijų ir policijos organizavimą. Einama iš atbulos pusės.

BUTKŲ JUZĖ

Pasveikinimas Karžygiams

Ilgai mūsų žemė sunkų vargą kentė. Vis nuolat buvo skriaudžiama. Bet šandien mes sulaukėm didžio džiaugsmo šventę — Tarybų Lietuvai laisva. Raudoni karžygiai su vėliava atėjo Per pievas, krūmus ir upes. Ir jau daugiau laisvoje šalyje arėjų Šviesioji saulė neužges. Už žygi atliktą daugtautiškai Tėvynei Mes sveikinam širdingai jus! Papuošėt žemę Pergalės gaire Berlyne Ir gražinot taikos laikus.

Mūsų Meno Festivalis Paminklas Pionieriam

Tolimas kelias. Ilgas pažangos kelias pereitas — tą jautė kiekvienas tūkstantinėje publikos minioje didžiajame meno-kultūros festivalyje Lietuvių Auditorijoje, Čikagoje.

Cia jie sėdi publikoje. Seniai, žilagalviai, imigrantai, kurie apleido savo tėviškę fryns, keturi ir net daugiau dešimtmečių atgal. Jie atsimena tuos tolimus laikus, kada pirmos dramatinės grupės kūrėsi Pensilvanijos angliškų kasyklų srityje, kada pirmieji choral pradėjo dainuoti Čikagos stakjardų šešelyje.

Tolimas kelias. Jie pradėjo būdami beveik beraščiai, sunkiose ir nepritaikintose sąlygose. Apytamsiose "svetainėse" kambariukuose, jie mokinosi veikalus, kuriuos patys parašė, vaidino savo rankomis sukaltose scenose.

1946-ti metai. Lietuviškoji Čikaga. Ir tos didžiausios naujo kontinento lietuviškos kolonijos širdyje, Lietuvių Auditorijoje, prieš akis mirga to senai pradėto darbo vaisiai.

Vienas po kito choral, — skaitlingi, pilni pasitikėjimo ir lyg jausdami to didelio istorinio įvykio reikšmę, traukia lietuviškas liaudies dainas, skambias kovingas darbo žmonių melodijas. Prie atskirų neapsistosime. Viskas rišosi į vieną.

Nuo sienos į susirinkusius žiūri patsiškai lietuvių kultūros veteranų, pionierių. Žemaitė, ta paprastosis Lietuvos liaudies paprostoji dukra, kurios plunksna taip gabi išreiškė liaudies jausmą. Janonis, jaunos proletarinės rašytojas, Salomėja Nėris, naujosios Lietuvos poetė, neseniai palikusi šį pasaulį.

Jų dvasia čia. Rodos toli didelis tarp Žemaitės ir dabar ant scenos dainuojančios jaunos Ramoškaitės. Rodos, toli didelis nuo dailininko Varno iki meno parodoje dalyvavusios Ann Radville. Toliau laiko, toli geografinis, — techniškas, chronologinis, — bet ne dvasios!

Viskas rišasi. Rišasi į vieną liaudies meno simfoniją. Ji ne sintetinė, bet sudėtinė — įvairiaspalvė. Ji nesulip-

ŠYPSĖNOS

Abu Atsakomingi

Žmona: — Brangusis, aš žinau, kad kas nors negerai su tavim. Kodėl nepasakyti man? Juk mes dabar esame kaip vienas asmuo ir turime kentėti kaip vienas.

Vyras: — Jeigu tu taip jauti, tai lai būna taip. Tai, mes šiandien gavome laiską iš Čikagos, kuris praneša, kad mes esame traukiami teisman už sulaužymą prižado.

Nesisielok Veltui

Motina: — Ar aš tau nesakiau, kad neleistum į mūsų apartamentą gerai nepažįstamų vyrų? Tu žinai, kaip tas kelias maniję rūpestį.

Duktė: — Nebūt keista. Aš nuėjau į jo apartamentą. Lai jo motina rūpinasi.

Negalima Palikti

Gydytojas: — Mano mielas, niekad neimk į lovą su savim savo bėdų.

Vyras: — Kad mano žmona nesutinktu gulėti be manęs.

dėta, bet gyva, organinė. Štai ant scenos senis Lanckelis, žilas 80 metų veteranas. Jis buvęs chorų kūrėjas, vedėjas, organizatorius.

Jis ant scenos kaip apdovanotas už savo rankdarbius, kuriuos išstatė dabar parodoje. Bet ne tas svarbu. Ir kada jis drebančiu balsu kukljai bando padėkoti skaitlingai publikai už jam suteiktą garbę, visi jaučia, kad čia vyksta kas nors didesnio.

Cia jaunoji Amerikos lietuviuja, toli pažengusi į priekį, dėkoja tiems pionieriams, kurie padėjo pamatą. Ir ne vieno akyse ašaros žiba, ne vieno gerklėje darosi sunku.

Nepamiršta praeitis, ne pamiršta ir Lietuva. Karšti sveikinimai eina į Tarybų Lietuvos meno ir kultūros darbuotojus, besidarbuojančius už savo liaudies gerovę.

Ilgai šis istorinis-kultūrinis pokylis liks Amerikos lietuvių atmintyje ir širdyse. Taip, techniškai jis bus analizuotas, įvairių sričių menininkai iškels kritika, nedaktelius, pasimokins atečiai, jis bus gvildenamas.

Be tas viskas tirpsta akvaizdoje paties festivalio didingumo ir svarbos. Jis buvo demonstracija mūsų jėgų gyvumo, mūsų pažangos — įrodymas, kad ateitis mūsų.

S.

Kas Bus Kinijoje, Kur Eina Pilietinis Karas

Čiangkaiškas, gaudamas iš Amerikos ginklų ir amunicijos, tikisi sumušti liaudies armijas, vadovaujamas komunistų, ir tokiu būdu užkariauti visą Kiniją, įvesti jo savą diktatūrą ir padaryti galą komunistams. Bet ne atrodė, kad užduotis tokia paprasta, kaip reaccionieriai mano.

Reikia atminti, kad tas pilietinis karas Kinijoje eina jau virš 20 metų. Ar per tą 20 metų Čiangkaiškas sumažino bent kiek komunistų skaičių ir jų įtaką? Toli gražu.

Bešališki tėmytojai nurodo, kad komunistų vadovaujamoj teritorijoj yra 150,000,000 gyventojų. Tai daugiau gyventojų, negu Jungtinėse Valstijose. Jungtinės Valstijos priskaita iki 140,000,000 gyventojų. Visoj Kinijoje yra arti 400,000,000 gyventojų. Reikia, kad Čiangkaiško kontroliuojamoj teritorijoj gyventojų yra 250,000,000 arba 100,000,000 daugiau. Tas rodo, kad pasiiluosavo jau virš trečdaliao gyventojų.

Komunistų vadovybė je, kaip Kinijos nacionalistai skelbia, esa lavinama 4,000,000 kareivių. Prie to, visur suorganizuoti partizanų būriai. Paties Čiangkaiško daviniais, nacionalistų teritorijoj veikia didelis skaičius partizanų. Jeigu kur nacionalistai pasistumia pirmyn ir užima miestą, tai partizanai pradeda trukdyti susisiekimą ir amunicijos pristatymą.

Čiangkaiško valdomoj teritorijoj viešpatuoja bausis žmonių pavergimas, išnaudojimas. Valdžios aparatas diktatoriškas, suštas suktybių ir vagysčių. Žmonės neturi nei gerovės, nei demokratijos. Čiangkaiško valdžia niekad nebuvo renkama. Viršininkai neatsako prieš žmones. (Nukelta ant 4 pusl.)

Ką Kiti Rašo ar Sako

Jungtinės Tautos ir Vetavimo teisė

Prezidento Trumano kalba, atidarant Jungtinių Tautų Generalio Seimo susirinkimą, spalio 23 d. už išlaikymą pasaulį taikos, maršalo Stalino pareiškimas, kad apie karą skandalą kelia tik tam tikra karininkų ir reakcinių grupė, pakorimas kriminalistų nacių Nurnberge ir eilė kitų įvykių neigiamai paveikė jį karo šalininkus. Bet jie rankų nenuleidžia. Britų torių vadas Churchill tuojau puolėsi naujus šmeižtus skleisti prieš Sovietų šalį. Jį tuojau pasekė "socialistas" Attlee. New Yorko Hearsto ir kita reakcinė spauda puolėsi skleisti naujas provokacijas.

Jungtinių Tautų seime tūlių šalių atstovai išstojo prieš taip vadinamą vetavimo teisę.

Kas gi ta vetavimo teisė? Velionis prezidentas Rooseveltas žinojo, kad mūsų šalis reiš naują taikai palankią organizaciją, jeigu ji neturės specialių teisų — vetavimo teisų.

Stalinas, iš kitos pusės, sakė, kad Sovietų Sąjunga negalės pavesiti savo likimo kapitalistinių šalių ir jų kolonijų atstovų valiai. Kad Jungtinės Valstijos ir Sovietų Sąjunga galėtų įeiti į Jungtines Tautas ir vaidinti svarbiausią rolę taikos išlaikyme, tai Krymo Konferencijoj ir buvo išdirbtos taisyklės, kurias vėliau Jungtinių Tautų organizacija San Francisco Konferencijoj priėmė.

Pagal tas taisykles, penkis didžiosios šalis — Jungtinės Valstijos, Sovietų Sąjunga, Anglija, Francija ir Kinija naudojosi vetavimo teisėmis Saugumo Taryboj. Tas reikiška, kad svarbiais klausimais visos šios penkios šalys turi susitarti. Jeigu kuri iš jų nesutinka — balsuoja priešingai, tai negali būti padarytas sprendimas. Žinoma, šios teisės jos neturi Jungtinių Tautų generaliniame seime (General Assembly), bet seimo nutarimai svarbiais klausimais bei Saugumo Tarybos užgavimo negalioja.

Reakcininkai dabar bando perstatyti, kad tik viena Sovietų Sąjunga stojanti už vetavimo teisę. Bet taip nėra. Jeigu nebūtų tokios taisyklės, tai Jungtinės Valstijos nebūtų jėjusios į šią organizaciją. Jeigu toji teisė būtų panaikinta, tai tie patys reakcininkai šauktų, kad mūsų šalis "nustoto laisvės", kad jai "diktuos Europos ubagai".

Iš kitos gi pusės, Sovietų Sąjunga nesutiks su panaikintu vetavimo teisės, nes ji žino, kad Anglija su savo kolonijomis ir Amerika nesunkiai gali sudaryti rankų daugumą.

Vetavimo teisė yra kertinis Jungtinių Tautų organizacijos akmuo. Panaikinimas tos teisės reikštų panaikinimą pačios organizacijos. Dabartinėse sąlygose sutverti tarptautinę organizaciją pagalba didžiosios rankų pakėlimo neįmanoma. Kad išlaikyti pasaulij taiką, tai reikalingas kuo plačiausias susitarimas. Jeigu to negali ma atsiekti su visomis valstybėmis, tai tas turi būti atsiektas nors tarpe Penkių Didžiųjų valstybių, kurios yra nulemiamos taikos ir karo pasaulinėje politikojė jėgos.

Kalbos apie kokią ten visų valstybių ir valstybių "lygybę", tai yra niekas kitas,

kaip blofas! Kokią gi lygybę gali turėti su Jungtinėmis Valstijomis, kai eina taikos išlaikymo reikalas, sakysime, Panama, Costa Rika, Kuba, El Salvadoras, Dominikonų Respublika, Haiti, Honduras, Nicaragua ir Filipinai, kurios faktiškai yra mūsų Wall stryto kolonijos? Kur ir kada tų šalių atstovai galėtų išdrįsti balsuoti prieš Ameriką? Tas patsai yra ir su Anglijos kolonijomis.

Taigi, kas šiandien šaukia prieš vetavimo teisę, tai tas nieko gero nevelina Jungtinių Tautų organizacijai, tas trokšta, kad ta organizacija pakriktų, kad vėl agresoriai galėtų be jokių skerspinių uoštis prie naujo karo.

Vetavimo teisė, kaip matėme, nėra jokia Tarybų Sąjungos nuosavybė. Tai yra kertinis akmuo, ant kurio laikosi Jungtinių Tautų organizacija taikos išlaikymui. — Laisvė.

Italijos Komunistų ir Socialistų Sutartis

Italijos komunistai ir socialistai sudarė bendrą veikimo programą, kuri yra vadinama "veiklos paktu". Šis susitarimas yra arčiausias išlykas prie organizacinio susivienijimo, kurio pageidavo komunistai, ir už ką stojo tokie socialistų vadai, kaip Nenni.

Nenni (jis dabar yra Italijos užsienio reikalų ministras) norėjo, kad socialistai visiškai susilietų su komunistais. Prieš susiliejimą ir net už anti-komunistų politiką stojo dešinėji socialistai su G. Saragatu priešakyje. Dabartinis Italijos socialistų nutarimas sudaryti bendrą veikimo programą su komunistais yra kairiojo sparno laimėjimas, nors oficialiai jis apibūdinamas kaip "kompromisas".

Šis abiejų Italijos darbininkų partijų pasirašytas susitarimas turi 8 punktus, kurie skaitomi svarbiausiais. Jie trumpai gali būti taip apibūdinami:

1. Likviduoti fašizmo likučius.
2. Sustiprinti demokratine respubliką ir laisvę.
3. Industrinės reformos, nonopolinių industrijų, bankų ir viešųjų priemonių nacionalizacija ir darbininkų ir savininkų bendrų tarybų įkūrimas ir nenacionalizuotų industrijų įmonės.
4. Agrarinės reformos: išdalinti dvarus, išdalinti valstiečiams neapdirbamą žemę ir sustiprinti valstiečių kooperatyvus.
5. Pakelti darbininkų algas visoje Italijoje.
6. Sustiprinti socialią saugumą, — bedarbės pašalpa, minimalas įeigas, senatvės pensijas, mokyklas, auklėtuves ir t.t.
7. Pakelti jeigų mokesčius furtingėms klasėms, su mažinti darbo žmonėms.
8. Priimti užsienio politiką, kuri siektų taikos per kolektyvų saugumą.

Šioje programoje nėra nieko ypatingai naujo. Už šią programą kovojo iki šiol Italijos komunistai ir dalinai socialistai. Bet šis susivienijimo veikimo pasirašymas pridoda naują jėgą tai kovai. Tas susivienijimas nevien sudėda abi komunistų ir socialistų jėgas, bet jas keletoipai padidina. Tas susitarimas taipgi užkerta kelią dešiniųjų socialistų ir krikdemų koalicijai, kuri buvo bepradėjusi kurti. — Vilnis.

John L. Lewis, Jungtinių Valstijų mainierių unijos vadas, aiškina valdžios atstovui apie reikimą pakelti mainierių algas ir vėl, kadangi panaikinus kontrolę, viskas

Stalino Atsakymai JAV Korespondentui

Čia pateikiame tekstą T. SRS premjero generalissimo Stalino atsakymų į JAV korespondent Hugh Bailie klausimus. — Red.

Klausimas. Ar jūs sutinkate su užsienio reikalų sekretoriaus nuomone, išreikšta jo kalboje spalio 18-tą apie labiau įtemptus santykius tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų?

Atsakymas. Ne. Kl. Jeigu toks didėjantis įtempimas egzistuoja, ar jūs galite nurodyti priežastį, kurba priežastis to ir būdus, kuriais jis gali būti eliminuotas?

Ats. Šis klausimas neatitinka šviesoje atsakymo į ankstesnį klausimą.

Kl. Ar jūs laikotės nuomonės, kad dabartinės derybos privės prie taikos sutarčių pasirašymo, kurios įsteigs draugingus santykius tarp šalių, kurios buvo sąjungininkės kare prieš fašizmą, ir kad jos pašalins pavojų naujo karo kilimo iš buvusios fašistinės krašty pusės?

Ats. Turiu viltį, kad taip. Kl. Kas, jeigu ne, yra kliūtis įkūrimui draugingų santykių tarp šalių, kurios buvo sąjungininkės karo metu?

Ats. Šis klausimas neatitinka šviesoje atsakymo į pirmesnį klausimą.

Kl. Koks yra Tarybų Sąjungos atsisėdimas į Jugoslavijos nusistatymą nepasirašyti taikos sutarties su Italija?

Ats. Jugoslavija turi pagrindo būti nepatenkinta.

Kl. Kas, jūsų nuomone, dabar yra didžiausias pavojus karui visame pasaulyje?

Ats. Karo padegėjai, labiausiai Churchillis, ir tie, kurie galvoja kaip jis — Britanijoje ir Jungtinėse Valstijose.

Kl. Tokiam pavojui kylančiam, kokių žingsnių turi imtis pasaulio tautos, kad išvengtų naujo karo?

Ats. Naujo karo padegėjai turi būti demaskuoti ir užgesinti.

Kl. Ar Jungtinių Tautų Organizacija yra pakankama garantija mažų tautų neleidimui?

Ats. Iki šiol sunku pasakyti. Kl. Ar jūs manote, kad keturios okupacijos zonos Vokietijoje turi artimoje ateityje būti sudėtos į vieną ekonominiu atžvilgiu, turint omenyje taikings Vokietijos ekonomijos vieningumo atstatymą, kad palengvinti okupacijos našta keturiom jėgoms?

Ats. Reikalinga atstatyti ne vien ekonominę, bet ir politinę Vokietijos vienybę.

Kl. Ar jūs jaučiate, kad dabar yra tinkama sukurti kokios nors rūšies generalinę administraciją vokiečių raiškose, bet po sąjungininkų kontrole, kas įgalins užsienio reikalų ministrų tarybą sudaryti taikos sutartį dėl Vokietijos?

Ats. Manau, taip. Kl. Ar jūs manote, kad įvairių Vokietijos zonų rinkimų šviesoje galima sakyti, kad Vokietija vystosi politiniai pagal demokratines gaires, kas duoda viltį Vokietijos atsistatymui kaip taikingai?

Ats. Iki šiol neesu tikras tuom.

Kl. Ar jūs jaučiate, kad Vokietijos industrijos lygis turėtų būti pakeltas virš nusitarto lygio, kad leistų jai pilniau savystoviai išsilaikyti?

Ats. Taip. Kl. Kas dar turėtų būti daroma, šalia keturių jėgų okupacijos, kad nepreileisti Vokietijos atsistatymo kaip pasaulinė karinė jėga?

Ats. Reikia faktiškai panaikinti visus fašizmo likučius ir demokratizuoti ją pagrindinai.

Kl. Ar reikia leisti vokiečiams atstatyti savo pramonę ir prekybą ir tapti save išlaikanciais?

Ats. Taip. Kl. Ar Potsdamo nusitarimai buvo visai praversti, ir jei ne, ko reikia, kad pada-

ryti Potsdamo sutartį efektingu instrumentu?

Ats. Jie nevisuomet pilnai išpildomi, ypatingai sąrišyje su Vokietijos demokratizacija.

Kl. Ar jūs manote, kad veto teisė buvo per daug naudota diskusijose užsienio reikalų ministrų taryboje ir Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje?

Ats. Ne, nemanau taip. Kl. Kaip toli, jūs manote, sąjungininkai turi eiti mažesniųjų karo nusikaltėlių baudime Vokietijoje? Ar manote, kad Nurnbergo sprendimas padėjo pakankamą pamatą tokiai akcijai?

Ats. Kuo toliau, tuo geriau. Kl. Ar Tarybų Sąjunga skaito Lenkijos vakarines sienas pastoviomis?

Ats. Taip. Kl. Kaip Tarybų Sąjunga atsineša į britų jėgų buvimą Graikijoje? Ar ji mano, kad Britanija turėtų pristatyti daugiau ginklų dabartinei Graikijos vyriausybei?

Ats. Kaip įnereikalinga. Kl. Koks yra dydis tarybinių karinių junginių Lenkijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Jugoslavijoje ir Austrijoje ir kaip ilgai, jūs manote, tie junginiai ten turi būti išlaikyti?

Ats. Vakaruose, tai yra, Austrijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje ir Lenkijoje Tarybų Sąjunga šiuo laiku turi 60 divizijų (pėstininkų ir šarvuotųjų). Jų daugumą randa si nepilname stiprume. Jugoslavijoje nėra tarybinių karo jėgų. Per du mėnesius, kada TSRS Aukščiausios Tarybos įsakymas (spalio 22-os) apie paskutinę demobilizaciją palies tas klases, tose šalyse liks 40 divizijų.

Kl. Koks yra Tarybų Sąjungos valdžios atsisėdimas Amerikos karinių laivų buvimą Vidurinio jūroje?

Ats. Nepaisantis. Kl. Kokios galimybės dabar yra TSRS-Norvegijos prekybos sutarties sudarymui?

Ats. Kol kas apie tai sunku pasakyti. Kl. Ar Suomija gali tapti save išlaikanti po to, kai reparacijos bus išmokėtos, ir ar yra keliamas mintis, kad reparacijų programa būtų pakeista, kad pagreitintu Suomijos atsistatymą?

Ats. Klausimas klaidingai pastatytas; Suomija buvo ir lieka save išlaikanti šalis. Kl. Ką prekybos sutartys su Švedija ir kitomis valstybėmis reikš sąrišyje su TSRS pokarinio atsistatymu? Kokios užsieninės pagalbos, jūs skaitote, pageidautina to didžio darbo išpildymui?

Ats. Sutartis su Švedija savimi persto kontribucija tautų ekonominiu bendradarbiavimo tikslui. Kl. Ar TSRS išvystė atominę bombą arba panašų ginklą?

Ats. Ne. Kl. Kokia yra jūsų nuomone apie atominę bombą arba panašų ginklą kaip karo vedimo priemonę.

Ats. Aš jau daviau atominės bombos įkainavimą mano žinomame atsakyme ponui Worth.

Kl. Kaip, jūsų nuomone, atominė jėga gali būti geriausiai kontroliuota? Ar ta kontrolė turi būti sukurta ant tarptautinio pagrindo ir iki kokio laipsnio jėgos turėtų paaukoti savo suverenitetą kontrolės efektingumui laibui?

Ats. Stipri tarptautinė kontrolė yra reikalinga. Kl. Kiek laiko reikės su naikintų TSRS sričių atstatymui?

Ats. Šešius ar septynius metus, jei ne daugiau. Kl. Ar Tarybų Sąjunga

Kodėl Kapitalistai Taip Bijo Sovietų?

Šiandien komercinėje spaudoje marguoja straipsniai ir žinios apie Sovietų Sąjungą ir komunistus. Reakcingesnė spauda negali miegoti. Rodos, kad SSRS ims ir sunaikins kapitalistines šalis. Iš kur ta baimė kyla?

Tai baimė yra du svarbiausi šaltiniai. Ir jie abu vienai su kitu labai susirišę. Ne organiniais ryšiais, bet ideologiniais. Tai Sovietų Sąjungos įtakos augimas ir pažangaus judėjimo plitimas.

Sovietų Sąjungos įtaka pasaulyje yra daug didesnė, negu mes žinome. Jos įtaka auga dėl dviejų priežasčių: dėl jos didelių laimėjimų kare prieš fašizmą ir pažangios politikos. Ypatingai didelę reikšmę turi pažangi politika.

Kaip žinia, yra pasaulyje daug vietų, kur tautiniai ir rasiniai susikirtimai pražudo tūkstančius žmonių. Taipgi yra daug kolonijų, kurių žmonės nori pasiluosuoti. Sovietų Sąjunga yra išrūšiusi savo tautų tarpe ir tautinė ir rasinė problema. Tautinių ir rasinių nesutikimų aukos galvoja, kad tiktai SSRS santvarka gali atnešti jiems išganymą. Sovietų Sąjunga taip pat stovi už pilniausią laisvę kolonijoms. Kolonijų žmonės taipgi mato sau užtaręją Sovietų Sąjungoje, o ne Britanijoje ar Amerikoje.

To viso pasėkoj ir auga simpatijos Sovietų Sąjungai visose kolonijose ir pusiau kolonijose. Tokiame Irake, kur viešpatauja britai, išeiina net penki komunistiniai dienraščiai. Tas rodo, kad irakiečiai smarkiai progresuoja. Sakoma, kad sukimas į kairę smarkus ir kituose Vidurųjų kraštuose.

Reikia atminti, kad revoliucijos išsiveržia tenai, kur viešpatauja didesnis pavergimas. Tas reikiška, kad kolonijose ir pusiau kolonijose gali labai greitai išaugti tautiniai ir pažangūs judėjimai, kurie sudarys rimtą pavojų aliejaus ir aukso karaliams iš užsienių.

Kapitalizmui labai sunku slopinti tautinį ir pažangų judėjimą. Juo daugiau jis varžo, tuo daugiau aiškėja žmonėms, kad jie užtarim gali susilaukti tiktai iš SSRS, kur tautos ir religijos nesudaro kliūčių žmonių broliškam gyvenimui.

Kaip SSRS figuruoja šiame klausime, bus galima matyti iš šito: žymus Kanados radijo tinklo komentatorius Halton aną dieną kalbėjo iš Londono ir palietė šį klausimą. Jis pastebėjo, kad SSRS stovi labai geroj pozicijoj kolonijų ir rasių klausimu. Jis sako, Amerikoje 10,000,000 negrų yra nemaža problema o Sovietų Sąjungai jie nesudarytų nei mažiausios problemos.

Kapitalo propagandistai nori dalyką sumaišyti. Jie nori apmėižti SSRS, įrodyt žmonėms, kad SSRS nor juos pavergti; kad komunistai

leis komercinėms aviacijos linijoms operuoti virš savteritorijos? Ar Tarybų Sąjunga planuoja pati išplėsti savo aviacijos linijas užsienyje?

Ats. Tam tikromis sąlygomis tas nėra negalima. Kl. Kaip jūsų valdžia žiūri į Japonijos okupaciją? Ar ji jaučia, kad ji yra pasisekusi?

Ats. Yra pasisekimo, bet daugiau pasisekimo galėję būti.

tai yra SSRS agentai, kurie nori padėti SSRS pavergti kitas šalis. Tokiu būdu jie nori įbauginti kitų kraštų žmones ir sumažinti SSRS pažangios politikos reikšmę.

Didelis melas, kaip naciai sakydavo, geriau negu mažas. Bet melas visada yra melas. Tiesa savo laiku išeiina viršun. Bet tuomet tos tiesos jėga būna kelis kartus didesnė. Su melais kapitalizmas toli nenueis. Žmonės spręs Anglijos ir Amerikos demokratius ne pagal jų propagandą, bet kaip jie atsineš į juos, kaip jie elgsis su jais.

Jeigu jie elgsis taip, kaip jie elgiasi Graikijoje, Palestinoje ir Indonezijoje, tai anti-sovietinė propaganda mažai ką gelbės.

Visų demokratinų šalių darbo liaudis nenori, kad kolonijų ir pusiau kolonijų žmonės manytų, jog jie palaiko savo valdonus, kurie išnaudoja juos, kurie sukurs to nesutikimus tarp jų. Kapitalistai pyksta už tai ir reikiška, kad jie nepatrijotai, kad jie stoja su svetimais valstybėmis. Bet liaudžiai toks primetimas yra neteisingas. Kas daro priešais kolonijos žmones, tas augina pavojų savo tautai. Reikia atminti, kad pavergtų žmonių yra šimtai milijonų. Kada jie ištruks iš pavergimo, jie mokės atsisteisti pavergėjams.

Pažangietis

Daugiau Aukų Dėl Dotnuvos Akademijos

Duosnūs Kanados lietuviai giliai atjaucia savo gimtąjį kraštą ir nenulstamai darbuojasi kėlimui finansų dėl pagalbos Dotnuvos Žemės ūkio Akademijai.

Štai paskutinėm dienom apturėty aukų pluoštas.

Montrealo Demokratinų Lietuvių Komitetas, per drg. M. Guđa, prisuntė \$160.

Winnipeg Demokratinų Lietuvių Komitetas, per drg. M. Vidruką, prisuntė \$114.50. Aukojų sekančiai: S. Krisčius \$25.00; J. Narusevičius, Jaunolių-Kliubas, J. Simenas ir K. Šinkėtis po \$10.00; J. Karolis ir A. Bogda po \$5.00; P. Pūras ir J. Savickas po \$2.00; B. Pucdžiūnas, P. Ponkus, A. Noris, M. Bukauskas ir O. Leno po \$1.00; M. Motuzas 50 centų; LLD 217 kuopa \$30.

Draugas J. Misiavičius prisuntė iš Britiš Kolumbijos \$16.10. Aukojų: J. Misiavičius ir J. Jarašiusas po -5.00; T. Stankevičius \$2.00; P. Paderewski \$1.00; M. Stitulis, V. Bareišis, S. Stachav, H. Martinec, J. Hanson ir J. Midak po 50 centų; J. Cipukaitis 10 centų.

Nuo K. Veiverio, tabako augintojo, per K. Narusevičių gavome \$10.00.

Visiems aukojusiems ir pasidarbavusiems aukų rinkime tariu širdingą acių.

Man yra linksma eiti šias pareigas, kada visi Kanados lietuviai draugiškai kooperuoja su komiteto ir rūpestingai atlieka darbą dėl pagalbos atstatymui Lietuvos.

Tad visi draugai ir draugės, kurie dar neįpildė užsibrėžto darbo šiame vajuje, pasistenkite atlikti kaip galint greičiau. Kiekvieno lietuviuo pareiga prisidėti.

J. Barčias, KLNK Sekretorius, 230 Dovercourt Rd., Toronto 3, Ont.

MONTREALO ŽINIOS

Juraitytės Ant Radio

Plačiai jau žinomos puišios ir gabios dainininkės sėtosės Janina ir Birutė Juraitytės dabar jau dainuoja per radio.

Juodvi galima girdėti dainuojant kiekvieną pirmadienį, nuo 9 iki 9.30 val. vakare, ant CHLP Radio Stoties.

Mirė Vaicilėnas

Spalių 29 d., Montrealo General ligoninėje, mirė Pranas Vaicilėnas. Nors jis, kiek teko sužinoti, jau senai skundėsi savo sveikata, bet vaikščiojo ir, rodos, dar dirbo. Vieną dieną prieš mirtį nuėjo į ligoninę ir ant rytojaus ten mirė.

Palaidotas praeitą šeštadienį.

Veteranai Išjudino

Kiek laiko atgal Montrealo šešios benamių veteranų šeimos, artinančios žiemai ir neturėdamos kur gyventi, prievarta okupavo tuščią buvusį gemblerystės namą ant McGill College Ave. Pereitą savaitę kitos trys benamių veteranų šeimos prievarta užėmė taipgi buvusį gemblerystės namą, 4509 St. Denis St.

Sis drąsus veteranų žygis sukėlė ant kojų visą Kvebeko provinciją. Didžiausia baimė kilo iš to, kad sužinota, jog veteranais niekas nesirūpina, kad jie patys susirado ir pasiėmė namus, kaip spauda paduoda, vadovaujant Darbo Progresyvių Partijos organizatoriui Henri Gagnon, kuris yra ir Veterans Housing League pirmininkas.

Provincijos prem. Maurice Duplessis rėkia, kad jis sumaišys su žemėm komunistus už tai, kad jie drįsta buvusius gemblerystės namus užimti gyvenimui (jam žinoma, visi veteranai komunistai — nežiūrint ir to, kad šie sutinka mokėti už namus rentą). Komerčinė spauda irgi šaukia apie "pavojų"; girdi, komunistai padarė invaziją Montreale. Neatsilikia nuo jų ir reacionieriai miestoficialai ir kiti tos rūšies elementai.

Vienas, tačiau, dalykas aiškus. Visi sutinka, kad Montreale desperatiškas namų trūkumas, kad veteranai neturi kur gyventi. Todėl da-

bar visi sukilo daryti žygius, kad parūpinti veteranams namų, nes, sako, "jei mes nesirūpinsime, komunistai pasirūpins ir su jais nueis visi veteranai". Gerai, tegul tie ponai parūpina benamių veteranam stubas. Komunistai nieko daugiau ir nenori, kiek tai liečia namų trūkumą.

Trys veteranai, jų tarpe ir Henri Gagnon, patraukti teisman už sauvailišką paėmimą namų. Jie pasirinko teisimą prieš jury. Teismas įvyks lapkričio 5 d. Prieš stoviantį teismą, Gagnon išleido sekančią pareiškimą: "Byla dabar teismui išspręsti. Kas mūsų mieste turi teisę gyventi, veteranai ar gembleriai? Taipgi turės būti išspręsta, ar montrealiečiai turi gyventi susikimšę kaip sereidinkos, kuomet apie 500 stubų ir tuščių namų užrakinta — padlocked".

Išsukimas Ambulanso

Kad suteikti greitesnį ambulanso patarnavimą atsitikime nelaimės atveju, Montreale suorganizuota nauja centralinė sistema, per kurią lengvai ir greitai galima pasiekti ambulansą. Šį patarnavimą nuo dabar duoda policijos departamentas.

Todėl pamačius susirgimą ar susižeidimą, vietoj abejojti, kur ir ką šaukti, reikia telefonuoti: HA. 7171, o iš ten jie jau išsukaus ambulansą į nelaimės vietą.

Palengvintas Įvažiavimas

Amerikos konsulas Montreale pranešė, kad nuo spalio 28 d. žymiai palengvintas įvažiavimas į Jungtines Valstijas, būtent: Kanados piliečiai dabar gali įvažiuoti šešioms mėnesiams, tik parodydami ant rubežiaus gimimo metrikus, pilietybės papičius, seną pasą arba rubežiaus peržengimo kortelę.

Tačiau pranešimas pažymi, kad tas nereiškia, kad bile kas ten nuvažiavęs gali ieškoti darbo, ir aplikantas turi turėti laisšką ar koją kitą dokumentą prirodymū savo pastovaus gyvenimo ir kad jo nemano atsakyti. Taipgi reikia būti pasiruošus parodyti užtekintai pinigų, padengimui visų savo kelionės išlaidų.

Pasmaugė Moterį

Spalių 28 ir 29 d. naktį, turistų name, 1241 St. Denis St., moteris rasta su rankšluosčiu pasmaugta. Ją atrado tarnaitės negyva ryte, nuėjusios kambarį valyti.

Moteris, Mrs. Uoela Denomme, 31 m. amžiaus, 4005 Wellington St., Verdun, iš vakaro atėjo su vyru (žinoma, ne su savu) užsiregistravo ir pasiėmė kambarį. Ten naktį ir žuvo. Po žmogžudystės, tą pačią dieną popietyje, žmogžudys pats pasidavė policijai. Pasirodė buvęs miškų darbininkas iš Kvebeko žiemų, gyvenęs St. Parent ir Montreale, 40 m. amžiaus.

Tikroji žmogžudystės priežastis dar neišaiškinta, tačiau spėjama, kad tragedija įvykus dėl nevykusios meilės.

Policija Policiją Arestavo

Pereitos savaitės trečiadienio naktį čia įvyko puiki komedija, kuomet policija policiją suareštavo. Įvyko labai paprastai. Policijos moralės skyriaus du dedektyvai nuvyko suareštuoti dvi besivalkiojančias merginas gatvėje. Merginos pasipriešino areštui. Bet policininkai šarvuoti su pasirašytu prieš jas warrantu, areštavo ir spiegiant čias įsitempė į savo automobilių. Kita moteris, matydama sceną, pamanė, kad čia vyksta "kidnappingas", paima jų laisnio numerį ir praneša telefonu policijai. Išleidižia alarmą sekti tokį automobilį.

Po kiek laiko, moralės policijos dedektyvai atvežė areštuotas merginas ir vėl išvažiavo; brūkš, ant Mercier tilto, sulauko juos provincialinė policija, patikrina jų laisnio numerį, kad kaip vykio tas pats automobilis, kurio jie išsistū gaudyti. Tuojaus sulauki ir areštuoja jame sėdinčius.

Policijos nuovadoje, areštuotų skyrių, truko dvi valandas, kol dalykas išsiaiškino ir pagaliau "vargšus" policininkus paleido.

Sveikatos Departamentas Atsisaukia

Miegas yra mums duotas tam, kad pailsėti po dienos darbo. Šis faktas įgauna juo labiau pirmos svarbos, kiek tai liečia vaikus.

Laikė augimo periodo, vaikų sistema atiduota ištiesi dienai karštam aktyvumui, judėjimui, ir todėl jiems reikalingas ilgas poilsis, mažiausiai 10 valandų, kad atstačius prarastą dienos energiją.

Kiekvienas mokyklinis vaikas turi būti lovoje ne vėliau kaip 9 valanda, ir atsikelti 7 valandą ryto. Jaunesnieji gali miegoti vieną valandą ilgiau.

Miegrūmis turi būti gerai išventiliuotas ir langai laikomi atidari, bet vaikas neturi būti ant skersvėjo.

Mes turime atminti, kad vaikai, kurie žaidžia dirba, išsiekvoja per ilgas dienas

valandas, reikalingi labai gero miego poilsui, kad galėtų atgauti savo nuolatinį aktyvumą sekančią dieną. Kitokiū būdu vaikai negali atrodyti ir būti tikrai sveiki bei sekmingai mokintis.

Gražiai Parėmė Tribune

Pereitą šeštadienį čia buvo surengtas balius — vakarienė dėl paramos pažangaus savaitraščio Canadian Tribune. Nors oras buvo ne labai palankus — visą dieną ir vakare lijo, tačiau vakarienėje dalyvavo labai gražūs būrelis lietuvių ir dar gražiau atsiliespė į atsišaukimą dėl paramos minėtam laikraščiui. Svečiai suaukojo \$102.20. Padengus vakarienės išlaidas, liks puiki parama laikraščiui.

Vakarienei maisto priruošime daugiausiai pasidarbo (nors ir sirdama), tai draugė V. Virbylienė. Maistas buvo labai puikus ir svečiai patenkinti. Jai padėjo draugės M. Smetonienė ir E. Juskevičaitė. Laikė vakarienės pasidarbo taipgi draugė J. Petrauskas ir B. Šalčiūnas. Svečius su muzika palinksmino drg. F. Šuplevičius.

Garnys Aplankė Drg. A. K. Keršius

Šiomis dienomis, plačiai žinomas progresyvio judėjimo gerus darbuotojus ir rėmėjus, dd. A. ir K. Keršius aplankė "garnys" ir paliko jiems dukrelę. Motutė jaučiasi gerai ir laiminga perleisus šią džiaugsmo ligą. Nuo savęs linkiu motutei ir naujai gimę visą geriausia.

A. Liokaitis Užsigavo Šoną

Porą savičių atgal drg. A. Liokaitis, vienas iš gerų rėmėjų ir budavotojų progresyvio judėjimo, smarkiai užsigavo šoną. Dėl šios priežasties teko kurį laiką pasiekti, bet tikiu ligonis greit pasveiks.

Dar Pluoštas Aukų Lietuvos Paramai

MONTREAL. — Nuoširdūs Lietuvos patrijotai dar pridavė aukų nupirkimui dovanų Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijai — reikalingų instrumentų ir reikmenų. Štai tie aukotojai:

Per draugą J. Lesevičių pridavė savo aukas sekami asmenys:

- O. Balčiūnienė \$10.00
- S. Virbalas 10.00
- P. Kaušpėda 10.00
- Per draugą J. Pelakauską aukojo:
 - Akademijos mokinys 33.00
 - J. Taruška 10.00
 - Per draugą A. Šuplevičienę aukojo:
 - K. Žekonis 20.00
 - A. Lapinskas 10.00
 - Per draugą P. Kisielienę aukojo:
 - J. Čičinskas -10.00
 - J. Laurynaitis 5.00

Taipgi, gerbiami montrealiečiai, kaip matėm praėjusiam Liaudies Balso numerioje tilpsume Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto sekretoriaus draugo J. Barčo pareiškime, šis vaju turi užsibaigti su lapkričio 15 diena. Todėl kurie dar nesate prisidėję su savo aukomis dėl nupirkimo Akademijai mokslinių instrumentų, kviečiami paskubėti tai atlikti iki vaju pabaigos. O kurie esate aukoję, bet sąlygos leidžia, kviečiami padidinti savo aukas.

M. Gudas
MDLK Sekretorius

PADEKOS ŽODIS

HAMILTON. — Tariau sirdingai ačiū už atlankymą mangs, man esant ligoninėje, ir dovanas, hamiltoniečiams N. Yvanauskienei, jos dukrelei Elsytei, Pamalams, Balniams ir Lukšams; torontiečiams Karveliams ir Mikučiams, kurie atlankė mane ir apdovanojo.

P. B. Kubilienė ir Šeima

KAS BUS KINLOJ, KUR EINA PILIETINIS KARAS

(Atkelta nuo 2 pusl.)

Kitoj pusėj, pravestos reformos, valstiečiai aprūpinti žeme, nėra infliacijos. Visi organai renkami balsavimo keliu. Tą pripažįsta ir kitų šalių reporteriai. Jie sako, kad toj pusėj kyla Kinijos demokratija.

Jeigu Čiangkaiškas nenusileis ir nesutars su liaudiška Kinija, o vieton to mesis į pilietinį karą visomis jėgomis, tai Kinijos liaudis pamatys, kad jos ateitis Jėnana valdžios pergalėj. Tuomet įvyks dideli sukilimai Čiangkaiško pusėj ir jam nebus taip lengva kovoti.

Komunistų kontrolėj nemaža dalis Mandžurijos, kur yra nemažai industrijos. Taipgi tenai nemažai darbininkų, kurie gerai susipratę. Tokiu būdu, komunistų vadovaujamos jėgos galės laimėti. Nebent Amerika atvira pradėtų padėti Čiangkaiškei, kaip Musolinis ir Hitleris padėjo Frankui.

Pranešimai iš šiaurvakariinės Kinijos dalies rodo, kad pastaruoju laiku liaudiškos armijos labai supliėkė nacionalistus. Nacionalistai bėgo arti 100 mylių atgal, palikdami ginklus ir amuniciją, kad tik išgelbėti kaili. Panašių įvykių pasitaiko dažnai. Dažnai būna taip, kad žingsni pasivaro pirmyn, o

Ivan Vlassov, naujas Sovietų Sąjungos prezidentas.

paskui du turi žengti atgal. Kada bus aišku, kad pilietinis karas yra vienintelė išeitis, tai liaudis imsies daug griežčiau.

Kaip matote, Kinijoj situacija nekokia. Jos gyventojams taika dar neteka. Dvi-šešimt metų jie gyveno karostovyje ir dar galo nėsimito. Kas gali pasakyti, gal ten pilietinis karas ir nesustos, kol socialė revoliucija galutinai nušluos feodalizmą ir jo valdžią.

J. P.
NEW YORK. — Dr. Foster Kennedy mano, kad būtų daug geriau, jeigu tėvai pradėtų mokinti vaikus apie lytį daug anksčiau. Jis sako, kad laikas numesti į šalį pasaką apie Gandrą, kuris nešiojės vaizginsnį pasivaro pirmyn, o

J. H. BENOIT

Graborius — Funeral Director

Nuliūdimo Valandoj — Atsitikime Mirties Duoda Geriausį ir prieinamiausį Laidotuvių Patarnavimą

Tel.: AMherst 0694

2102 Fullum St. Montreal

Netoli Ontario St. E.

Nusipirkite Sau Namus

VERDUNE, N. D. G., AR MONTREALE

Parduodame Visokios Rūšies Namus (duplex, 2-ju flatų, 3-ju flatų, 4-rių flatų ir t. t.)

— Arba —
Jei norite parduoti savo namus, mes už jus parduosime. Paveskite mums jūsų pardavimo problemas.

— Mes Taipgi Parduodame —
Visokios rūšies biznius, kaip: grosernes su alumu, hotelius, restaurantus, saldinių ir cigarų krautuves ir t. t.

Verdun Realities Co., Inc.

4843 Verdun Ave., Verdun. Tel. YOrk 3264
Victor L. Trudeau, Manager.

Matykite mūsų atstovą: William Senkus, 785 — 3rd Ave., Verdun. YOrk 0288

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449
Mr. R. Bennett, Manager.

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Frankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA

724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)

Tel.: WI. 1331; Vakaraus ir Sekmadieniais YO. 8028

Ambrose Valet Service

VALOM, PROSINAM IR UZAUDZIAM PRADEGIN-TUS IR SUPLESYTUS DRABUZIUS

S. Ambrazevičius

5971 BANNANTYN AVE., VERDUN, QUE.
Tel.: YOrk 9060

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), atklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimeime iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų.

Savininkai:
J. Matuleitis, A. Majauskas ir G. Kraučeliūnas
Tel. WELLINGTON 4277
2830 ALLARD ST., Wille Emar, MONTREAL

Tel: Ofiso CH. 5020 Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v.
Namų — AM 9324 Ir sulig susitarimo

Dr. E. Andrukaitis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel.: BELairs 2290. Valandos: 4—5 po piet., 7—9 vak.
Ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienis ir sekmdienius.

Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turis savo ligoninę, egzaminuotu ir gydan įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir perdvietimus (X - Rays).
Vytauto Klube ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagintas kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
Daugeli Metų Praktikas Didžioje Ligoninėje ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinai, L'go ir Akuserijoje
5537 PARK AVE. Tel. HA. 7625 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Atvira Dieną ir Naktį

LIETUVISKA PIRTIS
Vienintelė tos rūšies Montreale
Akmeninio Apšildymo Sistema
Moterų Dienos: Antradieniais
nuo 2 P. M. iki 12 P. M.
3968 COLONIAL AVE.
Tel. PL. 0094

RAGANA

J. Dovydaitis

(Pabaiga)

Vyras nieko jai neatsakė ir tik čiulpė vienodai ir monotoniškai.

Fraulein Komarait pasiūžūrėjo aplink, tarsi ieškotų dar ko, kas jai labai reikalinga.

— Aš tau sukursiu čia lauzą ir dūmai graūs tavo plaučius ir akis. Tu norėsi numirti, o aš tau neduosiu. . . Vieni bijo mirti, o tu prašysi, kad tai įvyktų. Bet giltinė tu neprisišauksi, kol nepasakysi ko aš noriu.

— Aš staiga šokau į tamsą, nes man pasirodė, kad Komarait beveik mane pastebėjo. Ir išties, po minutės jos galva pasirodė lange.

— Kas ten stovi prie sienos? Ar tai ne jūs, sanitare Petrai? Nenorite miego, nors šiandien nedežiuruojate? Na, eikite arčiau, aš jus vistiek matau.

Nemikliai atsistočiau aš prieš ją, čiupinėdamas nedegantį pypkę. Mano veidas buvo tamsoje ir ji negalėjo matyti kaip virpėjo mano lūpos pykčio priepuolyje.

— Slankiojate naktį aplink langus ir nuobodžiaujate. . . visiškai ramiai ji svarstė mano elgesį. — Tuoj aš užsidedu kepurę, ir eikite į miegtelį. Pažadinkite kunigą kleboną. Pakvieskite jį čia. Vienas sunkiai sužeistas nori atlikti išpažintį. Keliaukite. . .

Prie vartų aš sustočiau, atsigrėžiau, žiūrėjau į gelsvos šviesos keturkampį ligoninės požemnyje. Kas man daryti? Aš nesunkiai galėjau suaižyti tai bobai kaukuole, tai tiesa. Ir beveik jau buvau tam pasiryžęs, bet šaltas analizas mane stabdė, lyg nepereinama užtvara. O kur aš vienas dėsiu tą sunkiai sužeistą, nes gestapininkai žino, kad jis čia ir kasdien apsilanko. Sakysim, galiu jį išvežti, bet kur gabenti, nes ir pats aš šiose vietose svetimas žmogus, draugų neturiu.

Norėjau kažką skubaus daryti, tuoj pat, kuo greičiau, nes paskui bus vėlu. Bet šiuo metu atrodė prieš mane stovi tokios kliūtys, kuriams įveikti — jėgų mažai.

Smulkus, mažas šešėlis išdygo šalia ir net palietė alkūnę. Krūptelėjau ir pusžingsnį pasitraukiau nuo nepažįstamos žmogystos.

— Tu. . . spioviau. — Čia dabar kas?

— Tss. . . sušnabzdėjo jis. — Tylėk ir padėk man, dėde Petrai.

Pažinau Izabelės balsą. Ji buvo apsimeturiavusi skara ir lengvai virpėjo.

— Tu ko naktim klajoji, kaip dvasia nerami?

— Dėl dievo, atjaryk varnelius, dėde Petrai. Jo jau laukia.

— Kas laukia? Kur? Ji patylėjo, tartum svyruodama, galima ar negalima manimi pasikliauti.

— Persižegnok, kad manęs nepažūdysi, dėde.

— Ką tu čia tauzini. Sakyk ir viskas, bene nepažįsti manęs.

— Mano vyras guli palatoje. . . Tas, kurį vokiečiai atgabeno.

— Ir kas iš to, — nudaiviau, kad tai nieko nepaprasto.

— Jį nužudys. . . Nes jis, jis. . . partizanas.

Drebėdama, ta mažutė, šliakuota slaugė Izabelė, kankinama sielvarto dėl mylimo žmogaus likimo pagriebė mane už alkūnę, kalbėjo karštu, greitu balsu, akiai pasitkėdama, nebudama, kad kartais dėl savo begalinės mel-

lės ji gali kitam atnešti ir pražūtį.

— Jo draugai laukia už ligoninės šile. Einame, mes atvesime juos. . . Tik greičiau. Tuoj pat!

Ji traukė savo silpną rankutę mane su savimi.

Už pusvalandžio mes jau buvome kieme. Tai buvo kečuri vyrai, kurių veido bruožų tamsoje aš negalėjau išžiūrėti. Vienas iš jų visą laiką davė trumpus nurodymus, mostelėdamas ranka, kurioj laikė ilgą vamzdžių revolverį.

— Kalvis liksi prie vartų. Jūs, — kreipėsi į mane — įpakinkykite ligoninės vežimą. — Burokas ir Vėjas su manimi. . . Veskit! — kreipėsi jis į Izabelę.

Ligoninėje partizanai nesugaišo nei minutės. Pirmą kartą aš mačiau kaip jie dirba. . . Be nereikalingų žodžių, be tuščio žvalgymosi į šonus, lankstūs ir greiti, jie su savo reikalu susitvarkė kaip bematant. Į vežimą privertėme pagalvius, paguldėme sužeistąjį, apklojome.

Is viršaus pasireiškė nusilėdo vyresnysis ir dar vienas, kurį buvo pavadinę vėju.

— Komrait sūspėjo užsiraikinti kambaryje ir nieko neišleisti. . . pranešė jis, slepiamos spalvos garlifer kelne, striukame švarkelyje, ant kurio buvo užjuostas platus brezentinis diržas su kreipėliais prie jo.

— Pas jąją raštinėje galėjo būti įdomių dokumentų, — ištarė vyresnysis apsidamas vežimą. — Tikra gestapo žiurkė yra ta Komarait.

— Tačiau jis mostelėjo ranka — laiko šiandien neturime. Kita naktį pas ją apsilankysime pasikalbėti. . .

Išgirgdėjo vežimas pro ligoninės vartus. Paskui jį ėjo keturi ginkluoti atvykėliai, moteris apsisiautusi skara ir aš pats.

Karpydamas ausimis pusaklis ligoninės arklys traukė krovinį nepažįstamais, nevainėtais keliais. Kartais jis pakeldavo smuklį ir pasukdavo jį atgal, tartum norėdamas išžiūrėti ar toli liko tų keistų įvykių vieta, ką dabar veikia žmogaus pavidale išsikūnijęs protaujantis žvėris, kuriam iš nagų išplėšėme grobį.

Tik už kelių dienų sužinojome, kad nei tą rytą nei niekad daugiau fraulein Komarait neišėjo iš savo kambario.

Pasirodė, kad ji visada laikė prie savęs nuodų ampulę ir, turbūt, jai pasirodė, kad ana šilta, bevaizdė naktį, kad žmonės atėjo atimti iš jos nepabaigtos aukos — buvo atėjo ir ją pribagiti, kad atėjo jos paskutinė valanda.

Teisingumui tokie žmonės juk nedrįsta pažiūrėti į akis.

BAŽNYČIA SLEPĖ LENKIJOS TURTA

QUEBEC. — Kada vokiečiai užpuolė Lenkiją, šiekto paliko viską, bet auksą ir kitus turtus spėjo išsigabenti. Jie atsiuntė Kanadon 28 dėdes dėžes mėno brangenybių ir paslėpė katalikų bažnyčios slėptuvėse čionai.

Apskaičiuojama, kad tos brangenybės vertos \$17,000,000, kartu su auksu buljono. Jos buvo pavestos kardinalo Villeneuve globai.

Klausimas, ar šis turtas bus gražintas Lenkijai, kuriai jis priklauso. Londono šiekto nori, kad jis būtų atiduotas tremtiniais "autoritetams", kurie nepripažįsta dabartinės valdžios.

Lietuvių Literatūros Draugijos
113 Kuopa Rengia

Metinį Balių

Šeštadienį, Lakričio 9 Dieną

Rusų Svetainėj
707 BARTON STREET EAST — HAMILTON
Bus šokiai, Giesė Gera Muzika

Mūsų šeiminkės darbuojasi, kad pagaminus tikrai lietuvišką įvairių skanumynų vakarienę. Turėsime ir gėrimų.

Kviečiame Hamiltono ir kitų kolonijų lietuvius dalyvauti. Mes pavaišinsime tikrai lietuviškais valgiais. Atsilankę nesigalėsėte.

Pradžią 8 valandą vakaro
Rengimo Komisija

Moteris Ant Naujo Kelio

L. Sklierytė

Tarybinė santvarka suteikė tarybinei moteriai milžiniškas galimybes, atskleidėdama jai priėjimą prie valstybinio ir visuomeninio gyvenimo, leisdamas pasireikšti jos sugebėjimams šalies valdytume, davė teisę visomis priemonėmis ginti savo Tėvynę — motiną ir dalyvauti tolimiesiems jaunuosius Lietuvos TSR liaudies ūkio atkūrimo ir išvystyme.

Nedaug tepraėjo laiko nuo tarybinės valdžios įkūrimo Lietuvos, tačiau Lietuvos liaudies jau gali didžiulis savas garbingų dukterų vardais.

Per trejus vokiečių okupacijos metus lietuvių moteris prarado visas tas teises, kurias jai buvo suteikusi tarybinė valdžia. Tačiau Lietuvos moteris nenusiminė. Ji tvirtai tikėjo, jog vokiškųjų okupantų šeiminkavimas yra trumpalaikis reiškinys ir jį, pagal savo pajėgas, kovojo prieš juos.

Lietuvos moteris ėjo į partizanų būrius, o daugelis jų, pasilikusios vietoje, teikė visokeriopą pagalbą liudies gynėjams, pristatydavo jiems reikalingas žinias, vykdė traukdama į darbą prieš užnugarį. Visa Lietuvos liaudies gerai žino garbingos partizanės — Tarybų Sąjungos Didvyrės — vokiškųjų fašistų žvėriškai nukankintos Marijos Melnikaitės vardą, narsią partizanę, kritusią didvyriškai nelygioje kovoje, vidurinės mokyklos mokinė — Marytę Margytę.

Lietuvos moteris, evakuavusios Tarybų Sąjungos gi-

lumon, žiauriais karo metais garbingai pasireiškė užnugarį. Jos dirbo gynybos fabrikuose, liginėse, kolektyvinių ūkių laukuose, pakeisdamos išėjusius į frontą vyrus. Simtai Lietuvos moterų su ginklu rankose kovėsi prieš vokiškuosius grobius 16-oje lietuviškoje divizijoje. Ryšininė Birutė Karosienė — trijų "Slovės" ordinų kavalerius, narsų kulkosvaidininkė Danutė Stanelienė ir daugelis kitų moterų-karių apsigabusius mūšio laukuose nevystė šlove.

Vien tik Vilniaus mieste dirba 110 lietuvių moterų apdovanotų ordinais ir medaliais už žygdarbius Didžiąjame Tėvynės kare.

Lietuvos moteris ir fronte ir užnagaryje kovojo už savo teises ir naują šviesų gyvenimą.

Ir taikos statybos laikotarpyje mes kasdien girdime apie naujus moterų laimėjimus socialistinės statybos srityje. Fabrikuose, žemės ūkyje, literatūroje, mene ir moksle — vis dažniau nugarstami moterų vardai.

Lietuvoje, kur moteris darbininkės buvo labiausiai engiamos, dabar jų nulemiami daugelio įmonių pasiekimai. Pavyzd. fabrikul "Sparta" (vienam iš pirmųjų respublikos įmonių) vadovauja moteris, visų cechų viršininkai — moteris, prie staklių — moteris, ir kiekvienos darbininkės darbo našumas sudaro vidutiniai ne mažiau 150 procentų.

Praėjusieji rinkimai į T. SRS Aukščiausiąją Tarybą

parodė tarybinės Lietuvos moters išaugusį susipratimą ir organizuotumą. Rinkimų komisijų nariais beveik 50 procentų buvo moteris.

Atstovais į TSRS Aukščiausiąją Tarybą Lietuvos liaudies išrinko moteris — lietuves: narsiąją kulkosvaidininkę Stanelienę, visuomenės veikėją Kaunaitę, ūkininkę Misienę ir Treigienę, mokytoją Staivienę, darbininkę Lukoševičienę, garvežio mašinistę Reišytę. Kiekviena jų užkariavo garbę savo darbu, įsigijo patikėjimą pasisevusių tarnavimu liaudžiai, Tėvynėi.

Garvežio mašinistas Emilija Reišytė iki 1940 metų buvo paprasta kaimo samdinė, o dabar ji aukštos kvalifikacijos geležinkelio transporto darbuotoja. Tai ji, pirmoji Lietuvoje pradėjusi asmeniškai dalyvauti garvežio remonte, bei pritaikę žiedinį važinėjimą.

Ūkininkė Misienė 1936 metais pradeda savo visuomeninį darbą. 1941 m. liepos 22 dieną žūsta Misienės vyras ir ji tampa žvalgu partizanų būryje. Tarybų Lietuvą išvadavus nuo vokiškųjų grobių, Misienė vysto organizacinį darbą moterų tarpe ir tampa valčiaus moterų organizatoriumi.

Danutė Stanelienė, mažazemio ūkininko dukte, ligi 1940 m. tarnavo kaime samdine. Prasižėdus karui ji evakuavosi į rytus. Ji kovėsi 16-sios lietuviškosios divizijos eilėse ir už narsumą bei drąsą apdovanota trijų laipsnių ordinu "Slovė" ir medaliu "Už narsumą".

Kukli Ona Staivienė — pradžios mokyklos mokytoja, geležinkelio darbininkė dukte, savo gyvenime mačiusi daug vargo. Su dideliu vargu prie smetoninės santvarkos jai pasisekė baigti mokytojų seminariją ir ji eilę metų dėstė pradžios mokyloje. Staivienė pergyveno klaukus vokiškosios okupacijos metus Lietuvoje. Dabar ji vėl pasižventė savo numylėtam darbiui — mokymui. Visą savo liuoslaikį ji aukoja visuomeniniam darbiui. Tai ištikimoji Lietuvos liaudies darbo dukte, tikroji liaudies mokytoja, kuri pasižventusi kovoja už tarybinio jaunimo auklėjimą.

Simtai Lietuvos moterų pasireiškia visuomeniniame gyvenime ir darbe.

Ryškiai kultūrinio darbo kaime atstovė ir švietėja yra paprasta kaimo mergaitė Runkutė, vadovaujanti Kretingos valsčiaus klubui — skaityklai. Ji įgijo visos apylinkės meilę ir pagarbą.

Telšių apskrities kooperatyvų bendromės pirmininkė Jakštienė, už pavyzdį

Lietuviškos Knygos 400 Metų Sukaktuvės

1547 metais sausio mėnesį Karaliaučuje (dabar Kaliningradas), buvo išspausdinta pirmoji lietuvių kalba knyga — Martyno Mažvydo Vaitkūno protestantiškas katekizmas. Taigi, 1947 metais sukanka 400 metų nuo šios pirmosios lietuvių kalba knygos pasirodymo. Šios svarbios mūsų kultūriname gyvenime sukaktuvės rengiamasi plačiai paminėti visoje Tarybų Lietuvoje. Ta proga pravartu prisiminti ano laikotarpio mūsų visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo obruožius ir arčiau susipažinti su pirmąja lietuviška knyga.

Prieš pasirodant raštams lietuvių kalba, Lietuvoje raštų kalba buvo baltarusių. XV—XVII amžiuose Lietuvos švietuoliai savo raštams ėmė vartoti lotynų kalbą. Įvedus Lietuvoje krikščionybę, religiniams reikalams šalia lotynų kalbos daugiausia buvo vartojama lenkų kalba.

Visi šie raštai, rašyti svetimomis kalbomis, lietuvių liaudžiai buvo neprieinami, tiesą sakant, jie jai nebuvo ir skirti. Lietuvių liaudis, tamsi ir neraštinga, vilkdama sunkų baudžiavos jungą, net ir jai skelbiamos daugiausia lenkų kalba religijos mažai suprato ir mažą domėjosi. Ji vieništelė išsaugo lietuvių kalbą ir savo pergyvenimus, vargus bei džiaugsmą išreiškė lietuviškais, savo sukurtais dainelėmis, pasakomis, kuriomis švietuolių rimčiausios dainos ir imta užrašinėti tik XIX amžiaus pradžioje.

XVI amžiaus pradžioje kilus protestantizmui, ši nauja religija pradėta skelbti ir vokiečių pavergtoje vakarinėje Lietuvoje, paprastai vadina moje Prūsų Lietuvoje, kurios valdovas tada buvo Albrechtas Brandenburgietis (1490-1568 m.). Kad ši nauja religija greičiau paplistų lietuviuose ir kad būtų pagreitinatas jų suvokietinimas, tam tikslui laikinai imta vartoti gimtoji kalba.

Albrechtas Brandenburgietis savo 1544 m. įsteigta protestantiškame Karaliaučiaus universitete ragino dvasininkus laikytis lietuvių kalbos ir rengti religinių knygų lietuvių kalba. Tam tikslui jis kvietė ir iš Didžiosios Lietuvos švietuolius, kurie atsidedę protestantizmo skelbimui. Tokie buvo Stanislovas Rapailionis (Rapelanelas, kilęs nuo Kelmės, mirė 1545 m.) ir Abr. Kulviškis (Culvensis, kilęs nuo Kulvos ties Kaunu, mirė 1547 m.), buvę Karaliaučiaus universiteto profesoriai ir pirmieji išvertę į lietuvių kalbą protestantiškų giesmių.

Iš Didžiosios Lietuvos buvo atvykęs ir pirmosios lietuviškos knygos autorius

darbą yra laimėjusi Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pereinamąją Raudonąją Vėliavą. Prisiminkime dar dainę už Lietuvos Laisvę ir nepriklausomybę — poetę Salomėją Nerį, kuri savo puikiais eilėraščiais žadino Lietuvos liudį kovoti prieš fašizmą, už šviesųjį rytojų.

Apie 50 procentų Lietuvos studentų yra moteris. Tai būsimoji tarybinė Lietuvos inteligentija.

Lietuvos moteris auga. Ir jos augimas ryškiai parodo tarybinės santvarkos pirmenybes. Juk tik Tarybų Lietuvoje lietuvių moteris tapo visiškai laisva ir lygiateisė.

Martynas Mažvydas-Vaitkūnas, kuris 1547 m. sausio mėn. Karaliaučuje išleido Liuterio katekizmo vertimą į lietuvių kalbą: "Catechismus prasty Szadei, Maksimal skaitima rasza ty giesmes del krikscianizistes bei del berneliu iaunu nauiey sugulditas".

M. Mažvydas kilęs greičiausia iš Zemačių bajorų. 1546 m. Albrechtu buvo pakviestas į Karaliaučių, kur per pusanturą metų baigė universitetą (matyt, kitur jau buvo mokėsis) ir 1549 metais buvo paskirtas Ragainės kunigu, 1554 m. paaugstin-tas archidiaconu ir 14 metų kunigaves, mirė 1562 m.

Pirmiausia šioj knygoj įdėta prakalba, parašyta lotynų kalba, kurią autorius skiria dvasininkams, pabardamas juos už tai, kad nesi-rūpiną liaudies švietimu, nepamoka jos tikybos dalykų: liaudis esanti tamsi, linkstanti į stabmeldystę. Toliau eina "Knigiesle paciazis byla lietuvininkump ir zemaicziump". Čia autorius bemaž tas pačias lotyniškos prakalbos mintis išdėsto lietuviškai, eilėmis, kur tarsi pati knygelė kreipiasi į skaitytoją ir prašo ją skaityti ir iš jos mokytis:

"Bralei seseris imkite mano ir skaitkiet
Ir tatai skaitidami permainikiet. . ."

Po šios prakalbos eina trumpūs elementorius "Pigus ir trumpas mokslas skaititi ir rašyti", kuris skiriamas vaikams mokytis. Čia surašytas rūdymas — balsės, dvibalsės ir priebalsės (balsines, dvibalsines, sabalsines) ir duoda skiemėnavimo pavyzdžių. Tai menkintis elementorius, bet jis buvo bemaž 200 metų vienintelis Lietuvoj. Toliau "Katechismus parsty Szadei" eina grynai tikybinio turinio raštai, ir pabaigoj įdėta 11 giesmių, verstų iš lenkų, vokiečių ir lotynų kalbų. Rapailionio Kulviškio, Mažvydos ir kitų "Katekizmo, matyt, buvo išspausdintas labai mažas egzempliorų skaičius, nes iki mūsų laikų išliko tik vienintelis Kaliningrado (Karaliaučiaus) universiteto bibliotekos egzempliorius. Ištisai antru kartu buvo išspausdintas 1874 m. A. Benzenbergerio ir fotografojujamo būdu 1922 m. Tas pats Mažvydas yra išvertęs ir išspausdinęs ir daugiau religinių raštų — "Giesmės S. Ambraszeaus bei S. Augustina, kure wadin: Te Deu laudamus". (1549 m.), su krikšto apeigų tvarka, pamokslais ir viena giesme. Be šių raštų išspausdintų dar Mažvydui gyvam esant, buvo vėliau jo pusbrolio E. Viento išleisti du giesmynai ("Giesmės Chriksezonizskas", 1566 m. ir 1570 m.) ir 1589 m. Bretkūno, kito Prūsų Lietuvos religinių knygų vertėjo, rūpesčiu išspausdintas "Paraphrasis" (maldų ir giesmių rinkinėlis). Visos šios knygelės ir vėliau daugelis kitų buvo išspausdintos Karaliaučuje pirmiau Weimero, paskiau Daubmano spaustuvėje gotiniu šriftu, kuris šiandien mums gana sunkiai skaitomas.

Tokia tai yra pirmoji lietuvių kalba knyga, išėjusi 1547 m. Tuoj po šios knygos pasirodymo išėjo visa eilė kitų religinio pobūdžio knygų. Kovodami prieš protestantizmą, pradėjo rašyti ir leisti lietuviškas religines knygas katalikų dvasiškiai. (Nukelta ant 6 pusl.)

Bulgarijos valstietis su savo anūku patenkinti, kad rinkimus laimėjo Tėvynės Frontas, kuris stovi už išdalinimą žemės valstiečiams. Tėvynės Frontas, sudarytas iš kairėnių partijų, gavo didžiulį vietų ir sudarys Bulgarijos valdžią. Jurgis Dimitrovas tur būt bus premjeras. Kaip dalykai pasikeitė. Gioringas, kuris norėjo pakarti Dimitrovą, jau tik pelėnai. Dimitrovas yra pirmas šalies pilietis.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 10 dieną, 2 valanda po pietų, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami atsilankyti.

Vadyba

Nepamirškite Būti Svarbioj Sukaktyj

TORONTO. — Šį ketvirtadienį, lapkričio 7, įvyks svarbus mitingas su koncertine programa dėl paminėjimo Sovietų Sąjungos 29-to gimtadienio. Parengimas įvyks Massey Hall, vakare.

Apie SSSR svarbą pasulyje kalbės Leslie Morris. Apie naujų išradimų reikšmę pasauliui kalbės pargarbės mokslininkas Carter.

Nepamirškite šių sukaktyvių. Jūs išgirsite dvi svarbias prakalbas pačiais svarbiausiais dienais klausimais. Taipgi išgirsite gražių dainų.

Reporteris

Povilas Pajuodis Išsikūrė St. Thomas

Povilas Pajuodis, buvęs Liaudies Balso darbininkas, šartu su savo broliu Petru Pajuodžiu ir šyogeriu Juozu Pauza, išsigijo viešbutį St. Thomas miestelyje, pietinėje Ontarijoje. Jų viešbučio vardas sekantis: International Hotel.

Liaudies Balso štabas linki Povilui ir jo partneriams gero pasisekimo naujame užsiėmime.

Išpildė Prizadą

TORONTO. — Antanas ir Leonora Banyliai pildydami savo pažadą, pridavė \$25.00 dėl Dotnuvos žemės Ūkio Akademijai reikmenų nupirkimo.

M. G.

PARĖMĖ DRAUGIJĄ

TORONTO. — P. Karvelis padarė ir padovanojo Šimū ir Dukterij Draugijos kuopai labai gražų baksuką dėl gramfono rekordų sudėjimo.

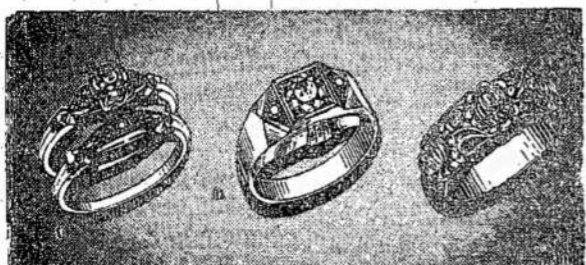
J. Želnys paaukojo kvėpaly.

Buvo išplatinti tikietėliai, kurie atnešė nemažai naujos draugijai.

J. Andriunas taipgi yra daug pasidarbavęs su troku.

Prašau atsiliepti šiuo adresu: Mr. K. Stankus, 6828 Monk Blvd., Montreal 20, Quebec, Canada.

Parengimų Komisija

Mason Credit Jewellers

520 QUEEN ST. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

Mirė Draugas Vlasas Zaronkis

WINDSOR. — Spalio 29 dieną, Victoria ligoninėje, Londone, Ont., po trumpos ligos mirė Vlasas Zaronkis, palikdamas jauną žmoną Oną Zaronkienę, dukrelę Patriciją ir sūnelį Viktorą.

Spalio 30 dieną lavonas buvo parvežtas į Windsorą, o spalio 31 dieną palaidotas sv. Alfonso kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi jo žmona.

Apart šeimos, paliko dar giminių: pusbrolių Jurgį Damašį, gyvenantį Windsor, pusseserę Moniką Rimkuvienę, gyvenančią Montreale, ir pusseserę Oną Gūzenienę, gyvenančią Detroite.

V. Zaronkis gimė 1901 metais. Iš Lietuvos paėjo iš Endrikių kaimo, Slavikų valsčiaus, Šakių apskrities. Kaip ir daugumas lietuvių, Zaronkis atvyko Kanadon 1928 metais. Į Windsorą atvažiavo kokie penki metai atgal, rodos iš Sudburio.

Apsigyvenęs Windsor, įstojo į LLD 21-ą kuopą, kurioje išbuvo iki mirties. Aplinkybių verčiamas, V. Zaronkis paskutiniu laiku dirbo ant tabako farmų, apie Rodney, Ont.

Laidojant V. Zaronkį susirinko nemažas būrelis lietuvių atidavimui paskutinės pagarbos ir atsisveikinimui. Jo karštą puoselėjusių vainikų nuo LLD vietinės kuopos ir nuo artimų giminių.

Lai būna tau drauge lengva šios šalies žemelė. Mes tavo vietą draugijoje užpildysime dvigubai.

Ch. M.

LLD 21 Kp. Koresp.

Vieša Padėka

PEMBROKE. — Šiuo metu noriu išreikšti širdingiausia padėką Hamiltono geros širdies draugams ir draugėms, kurie atjautė mane sunkioje nelaimėje. Per draugę J. Astylienę mano paramai atsiuntė \$9.50 ir per draugę M. Wikis \$12.20. Štai tie aukotojai:

Nuo kuopos \$5.00, S. Laurinaitis \$2.00, M. Wikis \$1.70, K. Pampalas \$1.00; O. Kutienė, K. Velikis, P. Paul, Z. Služas ir M. Stukas po 50 centų.

P. J. Astyla \$5.00, S. Grebliunas, M. Lapienis, F. Paul, F. Vaivila po \$1.00; M. Yvauškas 50 centų.

Jonas Vaičiūnas

Paieškojimas

Paieškau savo brolio Augustino Jonaičio, Stasio sūnaus, gimusio 1901 ar 2 metais, Romaičių kaime, Lygumų valsčiaus, Šiaulių apskrities. Kanadon atvyko 1923 ar 29 metais. Gyveno Winnipege, vedęs su Adomaityte.

Prašau atsiliepti šiuo adresu: Mr. K. Stankus, 6828 Monk Blvd., Montreal 20, Quebec, Canada.

Britanijos parlamentas didžiama baįsu nubalsavo praversti laikraščių tyrinėjimą, nustatymui, kas juos finansuoja ir kontroliuoja. Laikraščių savininkams labai nepatinka. Čia matotė lordą Beaverbrooką kalbant parlamente prieš pasiūlymą sudaryti karališką komisiją laikraščių tyrinėjimui. Jis kontroliuoja du laikraščius — London Daily Express ir Sunday Express.

Bangiečiai Meno Kultūros Suvažiavime

Pasitengsiu nors trumpais bruožais aprašyti paskutines dvi didžiulio lietuvių sąskridžio dienas, nors tiek, kiek liečia Bangos chorą.

Po ilgų prisirengimų, atėjo laikas vykti į Čikagą.

Susirinkome į stotį ir lydimi gražaus būrelio gerų choro draugų, — išvažiavome. Per naktį keliauvė buvome Čikagos stotyje sutikti ir išvežti į draugiškus čikagiečių namus.

Apie penktą valandą po pietų pradėjome rinktis į Lietuvių Auditoriją, kur įvyko suvažiavimas ir dailės paroda. Peržiūrėjus parodą pasidarė džiūgu, kad ir lietuvių gali neblogai, jei ne geriau, pasirodyti dailės srityje. Tiek daug puikių piešinių, kad net nežinia kurio grožėtis. Toks turtingumas rankdarbių, siuvinių, skulptūros ir literatūros! Tai buvo paroda lietuviško garbūmo visose dailės srityse. Tikrai, visi lietuvių galime didžiuotis.

Didelis kreditas tenka tos parodos tvarkytojams, jų dėta daug trūsio ir rūpesčio. Jiems teks dirbti dar kelios savaitės po parodos, kad veltvarkoj viską sugrąžinti tiems gabiems artistams.

Publika pradėjo rinktis anksti ir dar gerokai prieš programos pradžiją salė buvo persipildžiusi. Teko girdėti, kad kas vakaras publika prisirinkdavo labai daug.

M. Dushney
REAL ESTATE
Narys Toronto Real Estate Board
Parduodame gyvenamus namus, viešbučius, farmas, biuznus ir kitokias nuosavybes. Parūpiname morgičius.

793 Queen St. W. Toronto, Ont.
Tel. Waverley 1257

RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
Tel.: WA. 9294

Futros, žaketai ir futrų kamieriai. Visus užsakymus išpildom ant vietos. Perdirbame ir sutaisome, Dartas garantuotas. Prieinamos kainos, kaip valdžios nustatyta.

Speciali atyda klientams iš užmiesčio Atidara Vakaras

na" ir "Gaudžia Trimitai". Publikai patiko ir reikėjo dainuoti daugiau, tada moterys sudainavo "Ruduo" su H. Degutienės ir B. Janauskienės duetu ir "Die na Snaust" — su H. Degutienės solo. Grausmingais aplodimentais lydimi mes apleidome estradą.

Po mūsų sekė kiti chorai, kurie tarp kitų dainavo "Kur Bėga Šešupė".

Pianu skambino E. Svirylytė iš Windsor, Ont., visai jaunutė, o skambina jau puikiai; jinai taipgi akompanavo Windsor Vyrų chorui.

Dar sekė daug gražios ir įvairios programos, kuria mes grožjomės.

Sokiams prasidėjus daug žmonių sveikino mus ir negalėjo atsigerėti Bangos choro disciplina, drausmingu m. U. Prie estrados kampe matėsi būrys žmonių, kurie apsiptę žmogų, kuris darė rekordus, klausėsi dainų, chorų ir solistų. Rekordai bus padaryti visų dainų ir rodos mes juos gausime irgi. Taip pat buvo imami ir jūdzijų paveikslai, gal kada pamatysime visą suvažiavimo meninę programą ant filmos.

Linksmiomės prie geros muzikos ir susipažinome su daugeliu amerikiečių, kurių buvo iš visur. Teko gražiai pasikalbėti ir prie baro pasižiūrėti su buvusiais torontiečiais, kurių jau susidarė gražus būrys.

Sekmadienį, apie 1 valandą po pietų ir vėl susirinkome į svetainę. Programą pradėjo Bangos Vyrų choras, sudainavo "Vidury Girų", "Ei, Kareiviai" ir "Vyšnios Žydi". Publika nenorėjo nuo estrados paleisti, bet programa buvo ilga ir reikėjo eiti prie kitų punktų.

Bangos choras sekmdienį padainavo labai puikiai, — buvome jau po kelionės pailsėje — "Kur Tas Saitinėlis", "Girioj" ir "Mes Grįšim Ten".

Sekė eilė solistų ir chorų, visi pasirodė labai gerai.

Ypatingiausias sekmdienio programos punktas, tai tur būt buvo Birutės Ramoškaitės dainavimas. Jinai dainavo eilę dainų, o publika vis norėjo daugiau ir daugiau, jos yra puikiai išlavintas soprano balsas. Biruta Ramoškaitė jau keletą kartų dainavo ir Toronto Prom Koncertuose. Vasario mėnesį, ji vėl bus čia; nepraleiskite progos nei vienas.

Taipgi dainavo jau visiems torontiečiams gerai žinomas duetas, būtent — A. Kestavičienė ir K. Abekienė. Jos yra čikagiečių ir visų kitų labai mylimos už savo puikias dainas.

Negalima nepaminti ir mūsų šokikų, jie buvo vienini.

PRINCESS FASHION FURS
Designers and Creators of fine FUR GARMENTS
Restyling and Repair Workmanship Guaranteed MODERN

COLD STORAGE
PLANT ON THE PREMISES
506 QUEEN ST. W. 536 YONGE ST.
AD. 8884 KI 3674

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Išgaminuoja akis, štrina akis nervus, nuo kurių perima nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 9824

tėle šokikų grupė visam festivaly, ir buvo labai gražiai publikos priimti, paško labai puikiai. Kreditas už Bangos choro šokikų grupę priepuola drg. B. Janauskienei, kuri juos taip gražiai išmokino tautiškus šokius.

Programos pirmininkas J. Sakalas pakvietė drg. R. Mizarą, kuris perskaitė pasveikinimus nuo Suvažiavimo Cėl Lietuvos Meno ir Kultūros organizacijų ir išreiškė suvažiavimo pageidavimą, kad būtų užmegzti glaudūs ryšiai tarp Amerikos ir Lietuvos meno.

Laimėjimas Konteste

Po to buvo pakviestas L. M.S. Centro pirmininkas J. Gužas, kuris perstatė L.M.S. sekretorių V. Boviną. Drg. Bovinas po trumpos padėkos visiems dalyviams perskaitė Pargaminą (atžymėjimą), kurie bus išsiunčiami visoms grupėms ir pavieniams festivalio dalyviams. Beskaitydama tą atžymėjimą išvardino mūsų Bangos chorą, kaip geriausiai sudainavusių mišrų chorų kontestinę dainą. Baigęs skaityti pakvietė choro sekretorę, Drg. Ylienę užėjo ant estrados ir jai buvo įteiktas atžymėjimas už garbingą choro pasirodymą. Drg. Ylienė choro vardu labai gražiai padėkojo.

Po to buvo pakviesta Detoroito Moterų choro mokytoja, kuriai buvo įteiktas panašus atžymėjimas už laimėjimą moterų chorų konteste. Sekantieji atžymėjimai buvo įteikti už geriausių rankdarbių ir piešinių.

Programa užbaigta bendru visų chorų dainavimu po vadovybę Vl. Žuko, gerai žinomo Amerikos lietuvių kompozitoriaus ir muziko. Visi chorai sudainavo "Kur Bėga Šešupė", "Lietuvos Himnas" ir "Amerikos Himnas". Chorai, kurie dalyvavo konteste ir bendrame dainavime, ypač šie: — Moterų Choras, Cleveland, Ohio; Moterų Choras, Detroit, Mich.; Roselando Moterų Choras; Cicero Moterų Choras; Aido Choras, Detroit, Mich.; Aido Choras, Roseland, Ill.; LKM Choras, Chicago Ill.; Bangos Choras Toronto, Canada.

KINO

(College St. Ties Manning)

PRASIDEDA RODYMAS PIRMADIENĮ, LAPKR. 11
Pirmadienį, Trečiadienį ir Seštadienį nuo 1 v. p. p.

A DELIGHTFUL RUSSIAN Fantasy
THE MAGIC SEED
WITH RUSSIAN MUSIC
A CAPTIVATING TREAT For YOUNGSTERS UNDER 90

CHARLIE CHAPLIN
"THE GOLD RUSH"
MUSIC BY KOREN

Extra Priedas
"Young Musicians"
Loša Čaikovskio Konservatorijos Studentai Graži Muzika, Angliški Paaškinimai
PROGRAMA DEL VISOS SEIMYNOS
Dabar Rodoma
"Wait for Me" ir "Elections in USSR"

Tel. AD. 1618 Sventadieniais: AD. 1618
The Victory Florist
Mūsų Specialybė:
Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net \$55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO